

V I E N Y B Ė

76 M. 14 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. BALANDŽIO (APRIL) 6 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Prof. J. Brazaitis Aiduose tiksliai pastebi: "Mūsų tautoje dažniausi herojai buvo - nežinomieji mažieji žmonės." Pavyzdžiui, bevardžiai mūsų liaudies pasakų ir dainų kūrėjai, motinos prie ratelio mokyklos, tylūs ir kantrūs knygnešiai, nesisiskelbią Nepriklausomybės savanoriai, labai mažai žinomi II Pasaulinio Karo partizanai. Prie jų pridėkim - nesisiskelbiantieji broliai-seserys, kurie šiuo metu mūsų nepastebimais būdais kovoja Lietuvoje. Mažieji mūsų žmonės savo kovas, paprastai, vis laimėdavo. Tikime, laimės ir okupuotieji! Amerikos lietuviai čia tiksliausiai gali padėti, išlaikydami laisvą savo spaudą.

Londonė einančiame Europos Lietuvoje bendradarbis rašo: "Pakartotinai perskačiau prof. F. W. Picko *The Baltic Nations*, kur išvada yra, kad sugriautoji jų laisvė turi būti atstatyta. Autorius prikišamai mums visiems pabaltiečiams įrodo, kad beveik neįmanoma kalbėti apie vieną kurią Pabaltijo valstybę, neįjungiant kitų dviejų. Lietuva, Latvija ir Estija yra vienas geografinis, politinis ir ūkinis vienetas. Koks likimas ištinka vieną, tokio susilaukia ir kitos. Bet mes, palyginti, per daug mažai apie latvius ir estus nežinome (ar norime žinoti). Nežinojome laisvi būdami, mažai

Nukelta į 4 psl.

JAV NEPRIPAŽIŠTA PABALTIO ANEKSIJOS

Washingtonė išeinantis *The Evening Star* pranešė, kad US Information Agency dir. Edward R. Murrow atsiskakė dalyvauti Sovietų Sąjungos vaikų dailės parodos apžiūrėjime, kadangi tenai figūruoja ir Pabaltijo valstybės kaip Sąjungos dalis. Murrow turėjo dalyvauti iškilmėse kartu su kitais 700 kviestiniais svečiais.

JAV Informacijų agentūros direktoriaus žygis buvo paaiškintas tuo, kad JAV nepripažįsta jėga ivykdytos Pabaltijos respublikų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir todėl laiko netinkamu dalyku, kad parodos medžiaga vaizduotų Pabaltijo valstybes kaip Sovietų Sąjungos dalį.

Tas JAV nusistatymas sovietams buvęs praneštas iš anksto, bet tie nepadarę jokių pakeitimų. Paroda, kuri prasidėjo bal. 2 d. ir truks iki bal. 25 Wheaton Plaza patalpose, vyksta pagal

15 metų sukaktį paminėjusios Pabaltijo Moterų Tarybos tautinių grupių pirmininkės. Iš kairės į dešinę: latvė Ellija Druva, lietuvė Ligiya Bieliukenė ir estė Mall Jurma.

Vyt. Maželio nuotrauka

Pabaltijo moterų dienos New Yorke

Salomėja Narkėliūnaitė

Tai buvo Pabaltijo Moterų Tarybos penkiolikos metų gyvavimo sukaktis. Jai paminėti, nuveiktiems darbams peržvelgti ir naujoms galvėms užsibrėžti lietuvių, latvių ir estė buvo susirinkusios ne tik iš Didžiojo New Yorko, bet ir iš plačios Amerikos bei Kanados.

Trijų tautybių moteris apjungianti organizacija įkurta Vokietijoje 1947 m., vėliau perkelta į New Yorką ir savo veiklą išplėtusi Amerikoje

bei daugelyje laisvų kraštų. Organizacijos tikslas, kovojant už savo tėvynių išlaisvinimą, svetimose šalyse jungtis kartu rūpintis išlaikyti savo tautų kultūrą ir tradicijas, tarpusavio draugystę, solidarumą ir vienybę.

DARBO POSĖDIS

Free Baltic House patalpose kovo 31 d. iš ryto įvyko jungtinis Pabaltijo Moterų Tarybos posėdis, kuriame apie bendrą perėitų metų or-

ganizacijos veiklą kalbėjo pirmininkė Ligiya Bieliukenė, o paskirų atstovybių pirmininkės padarė savo pranešimus.

Be to, esčių pirmininkė Mall Jūrma kalbėjo apie moterų padėti už geležinės uždangos, o latvių pirmininkė Valda Aldžeris supažindino susirinkimą su pabaltiečių moterų veikla laisvajame pasaulyje.

Užbaigusios savo darbo posėdį, visos trys pirmininkės buvo pakviestos ir kiekviena atskirai tarė žodį savo

Nukelta į 9 psl.

Rezoliucijos ir kas toliau?

LOS ANGELES, CAL. — Rezoliucijų skaičius JAV Kongrese Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalu didėja. Jau turime šiuo klausimu Senate ir Atstovų Rūmuose net 9 rezoliucijas. Komitetas tikisi dar naujų rezoliucijų šiomis dienomis.

SVARBESNI ŽYGLIAI

Komitetas išleidžia dideliu tiražu lapelių, kurie bus paskleisti Amerikos lietuvių, latvių, estų ir kitų amerikiečių tarpe. Tuose lapeliuose aiškiai nurodoma, kaip kiekvienas lietuvis ar kitas amerikietis gali įsijungti į Pabaltijo kraštų laisvinimo darbą. Komitetas planuoja šiemet birželio mėnesį pasiųsti į Washingtoną didoką delegaciją, kuri padarytų rezoliucijų reikalu spaudimą į Kongreso narius ir administracijos pareigūnus.

KAS DARYTINA?

Kiekvienas geros valios lietuvis kviečiamas parašyti penktą laišką rezoliucijų reikalui. Laiškai rašytini šioms asmenims: senatoriui J. William Fulbright, kongresmanui Thomas E. Morgan, abiem savo valstybės senatoriams ir savo distrikto kongresmanui. Senatorius Fulbright (Chairman — Senate Committee on Foreign Relations) ragintinas duoti skubią eigą šioms rezoliucijoms: S. Con. Res. 12, S. Con. Res. 63 ir S. Con. Res. 64. Kongresmanas Morgan prašytinas

duoti eigą rezoliucijoms: H. Con. Res. 153, H. Con. Res. 163, H. Con. Res. 195, H. Con. Res. 439, H. Con. Res. 444 ir H. Con. Res. 456. Abu steito senatoriai ir distrikto kongresmanas prašytinas remti šias rezoliucijas ir kartu kviečtinis padaryti atitinkamą spaudimą į senatorių Fulbright ir kongresmaną Morgan, kad jų vadovaujamos komisijos duotų skubią eigą visoms devynioms rezoliucijoms. Laiškai gali būti trumpi: poros ar trejeto sakinių. Senatorių adresas: Senate Office Building, Washington 25, D. C.; kongresmanų — House Office Building, Washington 25, D. C.

KEIČIAMAS KOMITETO

Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti komiteto pastangomis pabaltiečiai savo bylos reikalu jau turi 9 rezoliucijas JAV Kongrese. Komiteto tikslas yra praveisti bent vieną iš jau įneštų ar ateityje į Kongresą įnešimų rezoliucijų. Komiteto vadovybė balandžio 6 d. posėdyje parinko naują šiam vienietui vardą, nesiribodama su viena ar kita rezoliucija. Visi Komiteto nariai jau prieš kiek laiko buvo apie tai painformuoti ir paprašyti pateikti tuo klausimu savo pasiūlymus.

Rezoliucijų pravedimo žygis yra tikrai didelis ir jam įvykdyti reikia nemaža finansinių resursų.

Jau visa eilė Amerikos (ir taip pat Kanados) lietuvių ši svarbų darbą parėmė didesnėmis ar mažesnėmis pinigėmis aukomis.

Visi lietuviai, kurie to dar nėra atlikę, kviečiami prisidėti savo "našlės skatiku". Aukos siųstinos Komiteto kasininkui: Mr. George A. Petrauskas, 3442 Madera Avenue, Los Angeles 39, Calif.

Leonardas Valiukas,
Komiteto koord.

Antanas Skirius, koord. pav.
Julius Jodelė, Komiteto lietuvių vieneto pirm.

Kovo 18 d. Los Angeles lietuviai skautai surengė Kaziuko mūgę, kuri praėjo su dideliu pasisekimu. Nuotraukoje tropsko stiliaus kavinės kampelis. L. Kančausko nuotrauka

DETROIT, MICH.

Bendruomenės susirinkime

Kovo mėn. 25-ji diena, sekmadienis. Gražu, saulėta. Žemaičiai sakyti: "Saulė žeme ritinėjas".

Verčiu Nidos K. K. ir Europos Lietuvos kalendoriaus 1962 m. kovo 25 d. lapą, kurio antroje pusėje skaitau.

"Išsivija tol yra gyva, veikli ir ideali, kol ją gailina tikra nesuinteresuota, karšta tėvynės meilė, kol jos pastogėse skamba lietuvių kalba, kol jos aukščiausias žemiškas idealas - laisvoji Lietuva, kol jos gyvenimo aukščiausias sūkis - visa Lietuva, o man kas nuo jos atliks, pagaliau pasirinktas išsivijos metui kraštas - ne antroji tėvynė, bet tik kraštas, kuriame sustoja pasiganyti pakeliui į laisvąją tėvynę."

M. Krupavičius

Šiandieną mano kalendoriuje pažymėta, Lietuvių Bendruomenės Detroito skyriaus metinis - visuotinis narių susirinkimas įvyks Hispanos Unidos namuose 12 val. 15 min. Geriausias laikas, nes tuoj po pamaldų.

Mikliai minu, kaip sakydavo žemaičiai. Prie bažnyčios ir ispanų namų būreliais sustoję šnekučiuojasi lietuviai: seneliukai lietuviškai, jaunimas angliškai.

Štai jau ir salėje. Pirmininkas Vladas Pauža trumpu glaudžiu žodžiu pastebėjo:

"Prieš dvejus metus iš didžiosios salės perėjome mažojon. Susirinkusiųjų skaičius rodo, kad likusieji privalome dirbti, kad ir šioji salė nepasidarytų per didelė."

Salėje tik 33 bendruomenininkai, kartu su pirmininku. Ar visi mes šiuos prasmingus pirmininko žodžius

įsidėjome galvon perduoti kitiems. Reikalas rimtas, akių užmerkti nederėtų. Man atrodo, gana jau save ir kitus apgaudinėti, kad bendruomenė auga.

Pagal laikraščius, kiekvienais metais, kaip ir praktika rodo, nemaža jaunimo apvainikavę savo jaunystę daktaro, inžinieriaus ir kitais mokslo diplomais, papildė senųjų gretas. Deja, šiandieną, kaip tyčia, nemačiau jų nė vieno. Nesinorėtų tikėti, bet taip yra, kad vargšellai skęsta šeimyniniuose reikalėliuose. Ateities istorikas tars paskutini žodi.

Susirinkimui pirmininkavo J. Gaižutis, sekretoriavo V. Mingėla. Susirinkimą vedė sklandžiai. Kaip sekėsi sekretoriauti, pamatysime kitame susirinkime.

Ilgai stabtelėta prie valdybos rinkimų: siūlyta, atsakyta, tartasi, ginčytasi... Pagaliau susitarta, kad reikia sudaryti valdybą. Žino-

ma, dėl to per daug negalima žmonių ir kaltinti, nes dauguma buvo kitų organizacijų aktyvių veikėjų ir visa eilė vyresniųjų, kurių beveik visų pečius kapa metelių lenkia prie žemės.

Valdyba sudaryta. Tuojau ir pasiskirstyta ir pareigomis: V. Pauža - pirm., A. Šileika - vicepirm. ir karto tekos vedėjas, V. Mingėla sekr., J. Racevičius - išd., V. Ogilvis - kultūros vad., S. Sližys - švietimo vad. ir A. Bražėnas - soc. reik. vadovas. P. P.

Algirdas Gustaitis ir Alė Rūta priimti nariais į Hollywood, Kalifornijoje, veikiančią pasaulio spaudos atstovų organizaciją. Ji vadinaisi Hollywood Foreign Press Association.

Vytautas Kasniūnas praneša, kad jis pasitraukė iš II Kultūros Kongreso spaudos sekcijos vadovo pareigų.

TĘSIAME daugiau kaip 100 metų
didindami dividendus

PASKUTINIŲ APSKAIČIAVIMU

4% 1 METUS

3 3/4% 1 metus reg.

dividendai plus 1/4% 1 metus specialiai už pinigų padėtus per keturis ketvirtadalius iš eilės prieš dividendo laikotarpį.

Pinigai įdėti iki **BALANDŽIO 13** uždriba dividendus nuo **BALANDŽIO 1**

APSKAIČIUOJAMI KAS KETVIRTAINĮ Po balandžio 13 dividendai nuo idėjimo dienos

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road and Jerusalem Avenue Opposite Holiday Park Shopping Center Massapequa, N. Y.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.
Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
V. Senkus, ved.
Telefonas: **EVERgreen 4-9672**

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: **STagg 2-5938**

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniams į Lietuvą ir kitus kraštus.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Inž. D. Bielskus, II kultūros kongreso spaudos sekcijos narys, išrinktas naujuoju LB Chicagos apygardos v-bos atstovu.

Lietuvių Scenos Darbuotojų S-gos Chicagos skyrius kovo 24 d. išsirinko naują valdybą. E. Adomaitienė - pirm., A. Dikinis - vicepirm., C. Rukuiža - išd., J. Cijunienė - sekr. ir A. Keželiene - narė. Revizijos komisijoje: A. Sprindys, E. Rukuižienė ir S. Petkus.

J. ir I. Augaičiai šiomis dienomis atvykę iš Vak. Votijos apsigyveno Chicagoje pas Kybartus. Kartu atvyko jų 2 sūnūs ir dukra.

Savanorių naują valdybą sudaro: J. Tamulis, Urbanas ir Sabaliauskas. Skyrius galvoja jungtis su L. V. S. Ramove.

Tėvas B. Markaitis, lietuvių jėzuitų provinciolas, išvyko į Urugvajų ir Braziliją. Lankys ten dirbančių savo vienuolios narių, atliks kanoniškus vizitus ir nustatys tolimesnės veiklos galimybes.

Dr. A. Baltinis balandžio 8 d. 3 val. p. p. skaitys paskaitą Jaunimo namuose tema "Modernusis menas". Paskaitą rengia Lietuvių Menininkų klubas.

J. Kreivėnas yra II kultūros kongreso muzikos sekcijos vadovas. Kultūros kongreso metu įvykstanti simfoninė koncertų diriguos muz. J. Kačinskas.

W. S. Baltis, Metropolitan Sanitary District patikėtinis, su žmona Marija išvyko ilgesniam laikui į Floridą.

Iš Clevelando

Demokratų klubas veikia

Clevelando lietuviai demokratų vakarieneje. Iš kairės į dešinę: Jonas Nasvytis, Lakewood mēras Frank P. Celoste, J. P. Mull-Mullolis, kandidatas į Kongresą iš Ohio 23 distrikto, Clevelando miesto councilmanas Edward F. Katalinas ir jo žmona.

Montessori draugijos paroda

"Troksdami tautiškai susipratusių prieauglio, sąmoningai ir vieningai susirūpinkime šaknų stiprinimu, paruošdami joms tautiškai ir "psichologiškai derlingą podirvį" — žodžiai paimti iš Chicagos Montessori Draugijos leidinio, išleisto Antrosios Psicho-pedagoginių Montessori priemonių parodos proga.

Paroda buvo atidaryta kovo 31 d. ir daugumas kalbėtojų pabrėžė tautinį momentą mūsų vaikų auklėjime. Šia paroda norėta paminėti kelias sukaktis: Maironio Metus, dešimtmetį nuo pedagogės Montessori mirties, 12 m. nuo pirmojo lietuviško vaikų židinėlio Chicagoje įsteigimo, taip pat, norėta pagerbti nepavargstančią veteranę auklėtoją, lietuviškosios Montessori grupės pionierę — Mariją Varnienę ir padėkoti AL Tautinei Sąjungai už stambią piniginę auką. Parodos atidarymo programa buvo gausi kalbėtojais lietuviais ir amerikiečiais, kurių salėje buvo didokas būrys. Programą pravedė mok. A. Krikščiūnaitė-Šmulks-

tiene. Trumpą įžanginį žodį tarė Marija Varnienė, A. Lietuvių Montessori Garbės pirmininkė, o po to, sekė sveikinimai. Parodą atidarė J. Daužvardienė.

Parodoje išstatytos vaikų auklėjimo priemonės, o jų ten tikra gausybė, skirstytinos į kelis skyrius: priemonės praktiškosioms gyvenimo pratyboms, juslėms lavinti priemonės, mokslo ir tautinio bei religinio auklėjimo priemonės. Išstatyta daug pačių vaikų piešinių, rašto pavyzdžių ir pan. Įdomu buvo pamatyti dar iš Lietuvos atsivežtus pilno ūgio rugį, avižą ir kt. Javus, su visomis šaknimis, priekurių dar, tarsi, prilipusios kelios lietuviškos žemės dulkelės.

A. P.

Jonas Mekas šiuo metu lankosi Buenos Aires, Argentinoje, kur vykstančiame filmų festivalyje rodomas vienas jo filmų. Neseniai jo filmas "Medžiai ir šautuvai" buvo rodomas Švedijoje modernaus meno muziejuje.

Clevelando Lietuvių Demokratų Klubo metinė vakariene įvyko kovo mėn. 24 d. Park Lane Villa Hotel salėje. Vakarienės tikslai buvo keleri: rinkimus laimėjusio pirmo lietuvių councilmano E. Katalino pagerbimas, L. D. K. komiteto narių pristatymas — įvesdinimas šių metų kadencijai ir rinkiminės kampanijos atidarymas J. P. Mulliolui į Kongresą, o J. T. DeRighteriui į Ohio valstijos senatą artėjančiuose rinkimuose.

Vakarieneje šia proga gausiai dalyvavo svečių — miesto pareigūnų: Kongresmanas M. Feighan, Lakewoodo burmistras F. P. Celeste, kandidatuojuš dabar į Ohio Attorney General vietą; valstybės senatoriai: A. O. Calabresse ir J. J. Petrash, o taip pat Cuyahoga apskrities kontro-

lieriaus egzekutyvinis asistentas Mr. Jaimo.

Be to, netikėtai atvyko E. Katalino kolega, miesto tarybos narys R. Sweeney ir kongresmano M. Feighano sūnus — Ohio legislatoro narys William Feighan. Šis apstus būrys įvairių atstovų savo dalyvavimu šioje vakarieneje ne tik parodė palankaus dėmesio Lietuvių Demokratų Klubui bei jo veiklai, bet drauginę pritarimu jie visi remia 2-ųjų paskelbtųjų lietuvių kandidatūrą, gražiai atsiliepia apie juos ir populiarina jų pavardes savose apylinkėse, kur balsų skaičius gali būti naudingas J. P. Mulliolui ir J. T. DeRighteriui.

Kongresmanas Feignan savo žodyje priminė dalyvavusiems, kad prieš 20 su viršum metų jam yra tekę drauge dirbti Ohio legislatoroj su vienu pirmųjų lietuvių kilmės asmeniu tuo metu išrinktu J. T. DeRighteriu. O kalaujantį Jungt. Tautose pilnutinių debatų dėl pavergtų tautų, ypatingai iškeliant stipriausią galimas dalykas, rinkimams esant sėkmingiems, jam teks bendrauti ir bendradarbiauti su kandidatuojančiu į Kongresą J. P. Mulliolu, kuris taip pat būtų pirmas lietuvis Amerikos Kongrese.

Vakaro oficialiąją dalį pravedė J. P. Mulliolis. Burmistras F. P. Celeste atliko LDK komi-

teto narių įvesdinimą naujam veiklos laikotarpiui.

Ta pačia proga jis visus pasveikino, pasidžiaugdamas naujomis gausiomis pažintimis lietuvių tarpe ir pabrėždamas, jog tautinės grupės ne tik turi būti organizuotos, bet ir bendrauti savitarpėje galimai artimiau.

Šio klubo vice-pirm. J. Nasvytis pristatė kandidatų endosavimus, paminėdamas savo žodyje, kokios didelės svarbos sudaro kandidatų tinkamumas, kurių darbai remtų skleidžiamas idėjas ir visuomenės gerovę klestėtų kiekvienu įnašu sąmoningo atstovo bet kurioje valstybės valdžios šakoje. Toliau, J. T. DeRighteris įnešė tris rezolucijas dėl Medicinos pagalbos vyresnio amžiaus žmonėms, mokslo ir mokyklų rėmimo federalinės valdžios projekto ir užgyrė prez. J. F. Kennedy nusistatymą, reikalaujantį Jungt. Tautose pilnutinių debatų dėl pavergtų tautų, ypatingai iškeliant stipriausią galimas dalykas, rinkimams esant sėkmingiems, jam teks bendrauti ir bendradarbiauti su kandidatuojančiu į Kongresą J. P. Mulliolu, kuris taip pat būtų pirmas lietuvis Amerikos Kongrese.

Šioje metinėje vakarieneje dalyvavo didelis skaičius senesniųjų ateivių, nuolat remiančių savuosius, ir ypatingai malonus matyti Lietuvos Vyčių stalias, kurių dėmesys ir parama lietuviškam reikalui visuomet randa kelius.

Philadelphiečiai pabaltijo moterų suvažiavime: iš k. į d. Ad. Klemas, M. Klemienė, moterų klubo narė, Juzė Augaitytė; pirm.: M. Bigenienė, vicepirm., B. Muraškienė, sekr., ir J. Stiklorius, LB pirmininkas. J. N. Tysliavos nuotrauka

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. įkl 9 v.v.

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MES Atkelta iš 4 psl.

V. ŠIRVYDAS

Žinoti rūpinamės ir užsienyje atsidūrę. Spauda veik nieko nerašo apie latvių ir estų veiklą. Žinoma, stebuklą čia neatliksime, bet informacijų klausimą pasvarstyti verta ir naudinga!

Ir vėl mūsų studentai pasižymėjo: išleido puikų Lituanus numerį! Tema — lietuviškas nacionalizmas. Tiesa, nėra straipsnio jo šviesesniems darbams paryškinti bet V. Trumpos raštas sumaniai nušviečia okupanto nesuigaudymą, kaip vertinti lietuvišką nacionalizmą, atlikusių tiek daug pažangos ir kilnios dvasios žygių mūsų tautoje, Mums ypač patiko rašinėlis apie dr. J. Šliupą, apie kurio darbus mūsų spauda kažkodėl vengia.

Buvęs Fordham rektorius, jėzuitas tėvas Gannon, veikale The Cardinal Spellman Story savais žodžiais atpasakoja kardinolo savais žodžiais atpasakotus pasikalbėjimus su prezidentu Rooseveltu. Žymesnių vietų tarpe buvo: "It might be assumed that Russia will predominate in Europe... Stalin would certainly receive Finland, the Baltic States, the eastern half of Poland, Bessarabia. There is no point to oppose these desires of Stalin, because he has the power to get them anyhow." Tam "power" Amerika, kiek tai liečia Pabaltijo valstybes (Stalinas negavo Suomijos), oficialiai niekad nenusileido ir okupacijos nepripažįsta. Karo joms išlaisvinti, aišku, neskelbs, nes milžiniškoji piliečių dauguma nepritartų, bet nepripažinimą tegul išlaiko, iki istorija vėl Lietuvai nusišypsos!

Įdomų senųjų-naujųjų lietuvių santykį iškelia Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos pareiškimas dėl Chicagos priemiestyje (Brighton Parke) statomos lietuvių bažnyčios. Statytojai, sako, "ignoravo lietuvių statybos tautinį pobūdį ir pasirinko svetimą". Pavyzdžiu rodo New Yorke (Maspeth) statomą bažnyčią, kur "lietuvių kilmės parapiečių 40%, naujų ateivių 1/2%, bet bažnyčia statoma atsižvelgiant į lietuvių tautinį charakterį". Įdomu, kas čia skatino: 1/2 ar 40 nuošimčių?

Gavėnia — atgailos metas. Tegul daro atgailą kas neskaito jokio lietuviško laikraščio! Puikiausia Amerikos lietuvių rezidencija tol ne puiki, iki į ją nepradeda eiti bent vienas lietuvių laikraštis.

Diskutuoja ryšius su tėvyne

Laisvųjų estų spauda Švedijoje, Amerikoje ir Kanadoje pastaruoju metu gana gyvai diskutuoja kultūrinių ryšių su Estija klausimą. O tiesioginio impulso tam suteikė Amerikos ir Švedijos estų pasisakymai ryšium su žymaus estų kompozitoriaus Eduardo Tubin apsilankymu Estijoje.

Tas kompozitorius iš Estijos kartu su kitais pabėgėliais Švedijoje atsirado 1944 m. ir dabar jau yra Švedijos pilietis bei švedų laikomas vienu žymiausių moderniosios muzikos atstovu.

Pereity metų pabaigoje kompozitorius lankėsi Estijoje, Tartu, kur jo kolega teatro režisierius minėjo savo sukaktį. Tos sukakties proga tas režisierius pastatė baletą, kuriam muziką savo laiku buvo parašęs Tubin, bet jo pastatymo nesulaukęs dėl karo veiksmų 1944 m.

Kompozitorius Estijoje buvo šiltai sutiktas ir savo buvusių bendradarbių ir publikos. Jokių viešų pareiškimų kompozitorius nebuvo padaręs, bet jį neišvengė sugrįžęs į Švediją.

Tubino pareiškimas sukėlė estuose gyvą diskusiją, kurios ir nuvedė į platesnius laukus bendrai dėl ryšių su pavergtąja tėvyne ir tenai esančiais tautiečiais.

Dabar, sakoma, estai susiskirstę bent į tris stambesnes grupes, kur vieni smerkia visas keliones į pavergtą kraštą, nes tai, anot jų, sovietinio režimo pripažinimas. Kiti, kurių tarpe didžiama jaunimo, yra tos nuomonės, kad kelionės yra vienintelis būdas ryšium su tėvyne palaikyti. Kelionės, anot jų, tai lyg langas į laisvąjį pasaulį, pro kurį prasiveržusi šviesa pradės sklaidyti komunistinę propagandą. Ir trečioji grupė — "nuosaikiausia" — tvirtina, kad negalima nustatyti taisyklių, jog kiekvieno kelionės atvejas atskirai svarstytinas.

Tenai per radiją sykį pristatinėjant estų menininkus, dalyvavo ir kompozitorius Tubin, ir pranešėjo užklausas apie savo kelionę ir išpūdžius į Estiją, pareiškė, kad krašte tam tikra kūryba esanti, tik jos kryptis konservatyvi ir sustingusi.

Kompozitorius E. Tubin yra labai populiarus ne tik estų tarpe, bet ir pasaulinė muzikos gyvenime. Gimęs 1905 m. Iš svarbesnių jo kūrinių yra pažymėtinos penktos simfonijos, du koncertai smuikui su orkestru, baletas Kratt (tas pats, kuris buvo pernai pastatytas Tartu teatre) ir eilė kitų.

Pabaltijo simfoninės muzikos koncerte, kuris 1952 m. spalio 12 d. Valerijos Tysliavienės buvo surengtas Čarnegie Hall, New Yorke, pirmą kartą Amerikoje buvo atlikta Tubino Penktoji simfonija. Dirigavo estas Endel Kalam. Simfonijos premjera kituose kraštuose įvyko 1947 m. Stockholme, Vokietijoje 1948 m., o vėliau Londone ir Helsinkyje.

ALT Vykdomojo Komiteto vardu dr. P. Grigaitis perdavė senatoriui Paul H. Douglas geriausias linkėjimus jo 70 m. amžiaus sukakties proga. Ta proga dr. Grigaitis išreiškė ir ALTO padėką už jo paramą kovoje už Lietuvos laisvę.

MUMS RAŠO:

Nepasiduokime išprovakuojami

Gerbiamoji Vienybės Redaktore: Norėčiau, kad grigaitinio ar railinio tipo žurnalistikos būtų kaip galima mažiau. Pvz., "Kodėl ir dr. Grigaičiui nepavažuoti į Lietuvą" (Vienybė, 1962. III, 23 d.). Mintys teisingos, bet, kaip visiems žinoma, tai bereikalinga polemika. Bent jau neatsakykite, jei dar rašys. Naujienos ar net Dirva yra daugkartiniai savaitėje, tad ten dar šiaip taip ir šis stilius gali tilpti. Vienybė tebūnie velionies J. Tysliavos — trumpai, drūtai savaitraštis ir aktualijų, kad ir ilgesnių ryškintojas, išskėlėjas.

Dėkite ir toliau gražių, vertingų, nors ir ten (okupuotoj Lietuvoj) parašytų ir atspausdintų rašinių, pvz., J. Požeros beletristika, J. Mieželaičio brandi poezija,

Mykolaičio-Putino atsiminimai, taip pat didingesnių irangų, pvz., Kauno jūra, jos HES, elektroniniai įtaisai ar projektai, pvz., Nemuno ir Dniepro sujungimas ir kt. Tai ne pritarimas okupantui, o pripažinimas fakto, kad šis bei tas ir ten yra gero. Raudonąjį bolševizmą-komunizmą mes nugalėsime tik *pralankumu*, o ne slėpimu, kas ten iš tikrųjų yra. Bė to, ir savo brolius ten pagerbsime, nes juk daugumoj tai jų ten kūryba ir darbai, o ne okupanto. Aiškias negeroves, okupanto piktybes, žinoma, irgi kelkime alkštėn, neslėpkime.

Nebijokime teisingai faktais rašyti ir apie, pvz., didžiojo vyskupo K. Paltaroko kolaboraciją, bendradarbiavimą. Jis buvo "kolaborantas", bet todėl, kad tuo me-

tu ten buvo svarbiau ir aktualiau Lietuvos gyvybė bei išlikimas nuo pražūties, o ne nepasiekiamas Nepriklausomybė. Siekti nepriklausomybės lietuvių tautai, kenkiant (slopinant jos ten kūrybingumą ar net rengiant sabotazus) yra meškos patarnavimas. Rezistencija, kuri kenkia tautai, turi būti mūsų pačių pasmerkta. To mus išmokė didysis vysk. Paltarokas. Vienybė tenebijos spalvingos kontroversijos — priešingos minties raišinių. "Kurti, tai smerkti save", tvirtino Ibsenas. Visuomenė nėra durnelių minia, atskirs pelus nuo grūdų.

Kas puola šviesuomenę, akademikus už jų liberalizmą, tas liberalus stumia į raudonųjų pusę. Liberalizmas (laisvėnumas) buvo ir bus didžiausia rakštis raudonajai diktatūrai. Šviesuomenė yra šviesi, o ne raudona ar komunistiškai nusiteikusi. Liberalai pasisako prieš tamsuomenę, prieš ortodoksiją, prieš reformų vengimą, tai ir viskas.

Linkiu Vienybei nepamesti kelio dėl takelio.
A. IGAS
Brooklyn, N. Y.

Skaitytojai apie Vienybės priedą

... Siunčiu \$20 čekį. Iš jų \$7 už ateinančių metų prenumeratą, o likusieji — padengti spausdinimo išlaidoms "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Skaitydama vėl jaučiuosi esanti Lietuvoje...
M. ZEMAITIS, M. D.
Englewood, N. J.

... Čia randate penkinutę, kurią skiriu už tokį didelį ir gražiai išpaustą Vienybukės nr. 6. Tikrai gražus! Su širdingais linkėjimais dėl Jūsų visų.
V. B. ARCHIS
Long Beach, Cal.
P.S. Vienybukę skaitau nuo 1907 metų.

... Siunčiu \$1 už "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Dėkavoju Salomėjai Narkėliūnaitėi už jos aprašymus, kuriuos net du kartus perskaičiau. Linkiu jai geros darbuotės, sveikatos ir laimingo gyvenimo ateityje.
JUOZAS MAČIULIS
Woodbury, Conn.

... Su ypatingu susikaupimu skaičiau keletą kartų Jūsų pergyvenimus "New Yorkas-Vilnius ir atgal". Nors parašėt nedaug, bet skaitydama jaučiau labai daug. Ypatingai sustojau ties dr. J. Basanavičiaus paminklu. Man teko būti dr. Basanavičiaus laidotuviuose (mirė 1927 m. vasario 16 d.). Pamačius paminklą, aiškiai pri-

siminiau, kaip skambėjo tūkstantinės dalyvių minios sugiedotas Lietuvos Himnas, leidžiant dr. Basanavičiaus karstą į Lietuvos šventąją žemę Vilniuje, nepaisant okupantų žvalgybos ir policijos.

Vilnių gerai pažįstu, todėl kartu su Jumis keliavau visomis Vilniaus gatvėmis, stebėjaisi, kad Vilniuje tiek daug naujų žmonių, kurie klausė kelio. Linkiu Jums daug sėkmės. Priedo — spausdinimo išlaidoms \$2.
S. RADIENE
Defiance, Ohio

... Atnaujindamas Vienybės prenumeratą, siunčiu \$10 money orderį ir esu leidėjams labai dė-

kingas už gražiai parašytus ke-
lionės išpūdžius "New Yorkas-Vilnius ir atgal".

VACLOVAS BAGDONAS
Chicago 36, Ill.

... Siunčiu \$3 čekį už "New Yorkas-Vilnius ir atgal", kartu linkėdamas geriausias kloties sunkiam spaudos darbe.
ANT. ŠETIKAS
Richmond Hill, N. Y.

Su malonumu perskaičiau S. N. kelionės į Lietuvą ir atgal išpūdžius. Ją nuoširdžiai sveikinu. Siunčiu \$4 išlaidoms padengti.

A. VERECK
Woodhaven 21, N. Y.

Vokietijos lietuviai ir jų gyvenimas

IZ. RUGIENIUS - BALFO IGALJOTINIS

Išmigruoti į JAV vieni dėl nesveikatos ar amžiaus, kiti dėl mažos Lietuvos kvotos negali. Vokietijoje likusieji turės gyventi ilgesnį laiką ar ir visą savo amžių. Įdomu, tai, peržvelgti kur ir kiek V. Vokietijoje lietuvių gyvenama.

Jei kas keliautų iš Vokietijos šiaurės nuo pat Danijos pasienio, pvz., Kiel į pietus iki Austrijos pasienio, pvz., Berchtesgaden (nuotolis oro linija apie 1,500 kilometrų), 97 miestuose ir miesteliuose rastų didesnes ar mažesnes lietuvių grupes bei grupėles. Šalia šių didesnių susigrupavimų, dar aptiktume pavienių asmenų ir šeimų, gyvenančių kaimuose.

Vietovėse rasime apie 8,500 lietuvių. Žinoma, čia pat susidursime su labai opiu klausimu, ką mes laikome lietuviu. Iškilus dažnai minimas repatriantų, ar klaidiečių lietuviškumas, o taipgi ir mišrių šeimų problemos (yra lietuvių vyrų, kurie vedė vokieaites ar kitas svetimtautes moteris). Daugelis lietuvių yra pramokę savo žmonas lietuviškai ir tokiose šeimose ir vaikai kalba lietuviškai, bet rasime ir tokių, kur net abu tėvai lietuviai, o su vaikais kalbasi vokiškai...

PLAČIAI IŠSISKLAIDĖ

Didelis lietuvių išsisklaidymas po didelį kraštą yra neįgaliamas veiksnys jų tvirtiniam susiorganizavimui,

Š. Vokietijos lietuvių kapellonas kun. V. Šarka su šeima neseniai repatriavusių iš Lietuvos.

tesniam susiorganizavimui, vargo mokyklų tinklo išplėtimui ir kultūriniam veikimui. Antra, gal svarbiausia kliūtis, trūkumas šviesuolių vargo mokyklų tinklo išplėtimui ir kultūriniam veikimui. Antra, gal svarbiausia kliūtis, trūkumas šviesuolių ir aktingesnių asmenų. Vyresniųjų gretas ne tik emigracija išretino, bet ir amžiaus našta ar sveikatos nusilpimas trukdo jiems aktingiau reikštis. Jaunieji gi, kaip ir visuose kituose kraštuose, mažai teisiškai lietuvių organizacinį gyvenimą. Vasario 16 Gimnazijos išmokslingas prieauglis ko ne visas išmigravo. Likusieji jos auklėtiniai studijuoja ir studijos užima visą jų laiką, o, be to, universitetiniuose miestuose mažai lietuvių gyvena, tad, jų lietuviška veikla reiškiasi daugiausia studentiniame judėjime.

Dalis jaunimo metasi į amatus ir aukštesnio mokslo nesiekia. Turime apylinkių, kuriose reikšėsi organuozita veikla tol, kol buvo gyvas ar sveikas jiems vadovavęs asmuo. Jam susirgus ar mirus, viskas pakrinka. Rasime ir priešingų pavyzdžių, kur apylinkė atsikuria, kai į ją atvyksta vienas veiklus asmuo, kaip tai neseniai įvyko Wuerzburge.

BENDRUOMENĖ IR BALFAS

Dažnai spaudoje, susirinkimuose ir pokalbiuose keičiama PL Bendruomenės ir Balfio Vokietijoje santykių klausimas. Kai kurie primeta Balfui atsakomybę dėl Bendruomenės susilpnėjimo. Esą, Bendruomenei buvęs

PANAIGINAMOS VIZOS

Jungtinių Tautų Augštojo Komisarų istaiga Vokietijoje pranešė, kad benamiams užsieniečiams - Heimatlose Auslaender turintiems stačius panaikinamos kelionės vizos į Prancūziją, Belgiją, Švediją, Norvegiją, Daniją ir Olandiją.

Komisarai taip pat pabrėžė, kad benamiams užsieniečiams socialinės globos srityje yra sulyginti su Vokietijos piliečiais.

suduotas didelis smūgis prieš dešimt metų atsiejant šalpos gėrybių skirstymą nuo reikalavimo mokėti solidarumo mokestį. Svarstant šį sunkų priekaištą, turbūt, tektų pastebėti, jog Bendruomenė, kaip pirmoji eilėje kitų lietuviškų organizacijų, stengiamosi apjungti savo eilėse visus lietuvius, siekianti Lietuvių Chartoje nubėrė žū aukštų tikslų ir pasiryžusi veikti, kol bus atkurta vėl nepriklausoma Lietuvos valstybė, neabejotinai turi savyje užtektinai gyvybingumo ir jai nereikalinga atsiremti į kurias kitas lietuvišką organizacija.

Bendruomenės savarankiškumo reikalauja ne tik jos orumas ir kilnūs tikslai, tai yra reikalinga ir jos narių lietuviškam visuomeniškam susipratimui kelti ir ugdyti. Balfio tikslai ir veikimo pobūdis yra skirtingi. Jis telkia lėšas, kurias panaudoja tik varge atsidūrusiems lietuviams šelpti, kai tuo tarpu Bendruomenė stengiasi apjungti visus lietuvius tiek varguolius tiek ir prasigyvėnčius.

Bremene ir jo artimose apylinkėse šiuo metu gyvena 265 lietuviai.

Balfio Igaljotinis Munchene Iz. Rugienis prie savo darbo stalo su patarėju kun. dr. Aviža.

DĖL ALTO IR BENDRUOMENĖS

Jau praeitame numeryje buvo trumpai pranešta apie susirinkimą, kurį kovo 25 d. sušaukė New Yorko apygardos valdyba ryšium su LB Tarybos prezidiumo pirm. St. Barzduko atvykimu į New Yorką.

Dabar skelbiama ir oficiali informacija, pasirašyta to susirinkimo pirm. Ant. Šetiko ir rezoliucijų k-jos pirm. kun. dr. St. Valiušaitis.

Susirinkime dalyvavo ALB Tarybos prezidiumo pirm. St. Barzdukas, ALB garbės pirm. prel. Jonas Balkūnas, dr. Petras Vileišis, ALB Tarybos nariai, gyv. New Yorke, New Jersey ir Connecticut apygardų pirmininkai, New Yorko apygardos ir apylinkių valdybos ir kiti visuomenės veikėjai.

Siame susirinkime padarė išsamius pranešimus apie audienciją pas JAV prezidentą St. Barzduką, dr. Petras Vileišis ir prel. Jonas Balkūnas. Iš tų pranešimų paaiškėjo susirinkusiems visos aplinkybės, kuriose vyko audiencijos paruošimas, asmenų į ją parinkimas ir kaltininkai, kurie sukėlė visus nesklaidumus.

Išdiskutavęs ir plačiai išsiaiškinęs padėti, susirinkimas vienbalsiai priėmė tokią rezoliuciją:

1. Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuvių bendruomeninkų vardu reiškia didžią pagarbą ir padėką prel. J. Balkūnui ir dr. P. Vileišiui už jų pastangas gauti audienciją pas JAV prezidentą;

2. Reiškia griežtą protestą ALTarybai, kuri veikė destruktiviai prieš ALB pastangas šią audienciją gauti ir joje dalyvauti;

3. Didžiojo New Yorko ir apylinkės LB dėl sustingusios ALTarybos veiklos reikalauja, kad ALTaryba vadovautųsi demokratiškais principais, padarytų reikiamas reformas, įsileistų ir kitus lietuviškus veiksnius bei organizacijas;

4. Didžiojo New Yorko ir apylinkės LB reiškia nepasitenkinimą ALB Centro Valdybai ir LB Prezidiumo Tarybai dėl padarytos moralinės skriaudos dr. Petru Vileišiui, sutinkant su AET sprendimu išjungti jį iš jo pastangomis gautos audiencijos pas JAV prezidentą;

5. Susirinkimas prašo ALB Tarybos prezidiumą rehabilituoti dr. Petrą Vileišį, kviečiant jį grįžti į pirmąją aktyvų LB darbą;

6. Šio susirinkimo dalyviai, žinodami, kad ALB yra vienas sėkmingiausių vienetų lietuvių bei lietuvių kultūrai išlaikyti šiame krašte, reiškia jai pasitikėjimą ir linki geresnės sėkmės ateityje.

Kun. dr. St. Valiušaitis, rezoliucijų komisijos pirm. Antanas Šetikas, susirinkimo pirm.

Liudui jau nereikia Amerikos. Jam laimė nusišypsavo, kai vienoje loterijoje jis išlošė pinigų ir už juos nusipirko šią užėigą, prie kurios jis stovi su šeima.

JUOZAS TYSLIAVA APIE KETURVĖJININKUS

ŠIS JUOZO TYSLIAVOS RAŠINYS YRA VIENAS IŠ NESENAI UŽTIKTŲ JO RANKRAŠČIŲ, PARENGTŲ SPAUDAI, BET DĒL MIRTIES NESPĖJUSIŲ IŠVYSTI DIENOS ŠVIESĄ.

Nepriklausomos Lietuvos atsikūrinimo metais buvo visa eilė, jeigu taip galima išsireikšti, epochinių įvykių, kuriuos šiandien su malonumu prisimename. Nenuostabu, kad dabar jau ir menininkai pradeda rašyti savo atsiminimus. Jie neraziau negu kitų sričių žmonės gali papasakoti iš tų, dabar jau į praeitį nugrimzusių pirmųjų nepriklausomos Lietuvos gyvenimo ir buities metų.

Kaip tiems atsiminimų rašytojams sekasi dėstyti tuos praėjusius įvykius, kaip jiems tarnauja atmintis, tai jau kitas reikalas. Štai Chicagoje leidžiamame Užvalankos žurnale, net dviejuose jo numeriuose, buvo išspausdinti aktorius Stasio Pilkos atsiminimai apie Kazį Binkį ir Keturis Vėjus. Turiu pasakyti, kad anksčiau Margučio žurnale išspausdinti jo atsiminimai apie Lietuvos teatrą buvo tikslesni, negu dabar - apie keturvėjininkus ir jų "epochą".

Pavyzdžiui, Pilka tuose savo atsiminimuose mėgina įrodinėti, kad visi keturvėjininkai blaivybės atžvilgiu buvę tikri vyskupo Motiejaus Valančiaus šalininkai... Anot jo, -

"... J. Petrėnas (pradėjęs prozoje reikštis Petro Tarulio slapyvardžiu) nuo degtinės kvapo anuomet, regis, apalpdavo, Juozas Tysliava tegėrė tik karvės pieną, gusarų karininkas Juozas Žlabys-Zengė griežtais posakiais rodė svaigalams panieką, Salys Šemerys, Antanas Rimydis, kritikas Šimėnas, Janeliūnas ir kiti ne vien žodžiais, tik poelgiais demonstravo blaivybės visišką pritarimą. Binkis, kad nuo tų džiaugsmo šaltinių ir neatsisukdamas, paldienikuose laikėsi išvien su vyskupu Motiejum."

Žodžiu, anot Pilkos, "paskalos apie girtus paldieninkus nevykusiai pranytos."

Bet ar tai yra tiesa? Ar Pilka, padėjęs ranką ant krūtinės, galėtų prisiekti, kad visi keturvėjininkai "alpdavo" nuo degtinės kvapo? O gal - priešingai - Pilka norėjo pasakyti, kad kai kurie iš jų alpdavo dėl degtinės kvapo? Kad ir šte du Pilkos sakiniai:

"Tik syki mačiau per vieną paldieninką Kazį Binkį gan smarkiai geriantį, kai sueigoje Petras Vaičiūnas skaitė savo simbolinę dramą. Tos dramos pasiklausyti Kazimieras mus nuvedė į mažą ir nešvarią užmiesčio smuklę".

Deja, čia, kaip ir kituose Pilkos atsiminimuose, apsilenkama su teisybe. Iš tikrųjų, ta sueiga įvyko ne "užmiesčio smuklėje", bet pačiame Kauno miesto

centre, Lukšio gatvėje, "Baltosios Veneros" restorane, kur dalyvavo šie keturvėjininkai ir jų svečiai: Binkis, Petrėnas, Šimėnas, Rimydis, Tysliava, Švais-tas, Šemerys, Morkus, Gal-dikas, Pronskus ir Vaičiūnas.

Keturvėjininkai savo pirmadienių susirinkimuose arba "paldienikuose", kaip juos Kazys Binkis pakrikštijo, turėjo tam tikrą svečių priėmimo "ritualą". Svečias, nors jis būtų artimiausias keturvėjininkų draugas, pirmą kartą atsilankęs į pobūvį, turėjo pasakyti savo

nė žodžio neištaręs, apleido pobūvį. Nežiūrint to, P. Vaičiūnas pasiūlo susirinkime ir skaitė savo dramą, kurią paskiau iš eilės visi kritikavo. Tik tada buvo pradėta naudotis tomis gėrybėmis - maistu ir gėrimais, už kuriuos iš anksto buvo sumokėjęs Juozas Pronskus, pats neturėjęs progos jais pasinaudoti... Bet, priešingai Pilkos teigimui, nesakyčiau, kad tą vakarą Binkis būtų gėręs daugiau už kitus.

Turiu pasakyti, kad Stasys Pilka savo atsiminimuose apie Binkį ir Keturis

kad Binkis, "būdamas Keturių Vėjų vyriausias redaktorius, to žurnalo numerį atspausdino Šimėno 'pavojingą' rašini, savęs kritiką." Be to, Pilka savo atsiminimuose giriasi, girdėjęs, kaip "majestotiškas Binkis mažo ūgio Šimėnui" pasakęs: "Mėgstu drąsą ir teisybę".

Pilka turėtų žinoti, kad ir atsiminimus rašant, tie du dalykai - drąsa ir teisybė - yra būtini. Aš neabejoju, kad Binkis galėjo taip pasakyti Pilka, bet tik jau jokiū būdu ne "mažo ūgio Šimėnui", nes jis tos kritikos apie "100 pavasarių" nepa-

ros mėnesių laiko, kol jam pavyko įkalbėti Binkį parašyti "laišką apie gegnes, spalvius, vėjus, poeziją, poetus ir kitokius daiktus", kuris savo turiniu buvo greičiau "tėviškas", bet šiaipjau, net publicistiniu požiūriu gana silpnokas dalykas.

Yra faktas, kad ano meto gana skurdžiame Lietuvos literatūros ir meno gyvenime Keturių Vėjų pūstelėjimas buvo pajustas visuose visuomenės sluoksniuose. Nenuostabu, kad dar ir dabar, po tiek metų, Keturi Vėjai ir su tuo "literatūrinis sąjūdžiu" susiję dalyviai tebeprisimenami. Bet, kaip sakoma, "reikia skaitytis su faktais", reikia rašyti atsiminimus taip, kad ateities lietuvių literatūros istorikai ateityje jais galėtų tinkamai pasinaudoti.

Keturių Vėjų istorija, kaip teisingai pirmajame jų numeryje pažymėta, prasidėjo 1922 metų vasario 16 dieną, kada pasirodė vadinamas Keturių Vėjų pranašas. Kiek tame "tik keturių lapų" Keturių Vėjų pranaše buvo vertingų literatūros kūrinių, galima spręsti iš šių poros pavyzdžių:

"Pana Valerija pataikė kaktą į adveriją"... Arba: "Žemės bankas - šalin rankos"... Ir t. t. Tai buvo greičiau literatūrinis "čvierijimasis", kuris su tikraja, rimta poezijos ir prozos kūryba, išskyrus poros Binkio eilėraščių, beveik nieko bendra neturėjo. Tai buvo palaidas, neorganizuotas triukšmas, tuo būdu norint atkreipti piliečių dėmesį rimtesniam darbui, kuris turėjo pasirodyti pirmajame Keturių Vėjų numeryje. Bet nuo Keturių Vėjų pranašo pasirodymo iki Keturių Vėjų pirmojo numerio išėjimo praėjo beveik pora metų. Kam ta tokia ilga pertrauka, iš klausimą iš dalies buvo atsakyta Keturių Vėjų pirmajame numeryje: "Mes. Kiek mūsų? Kada 1922 metais išleidome Keturių Vėjų pranašą, buvo trys ar keturi. Dabar darbą pradėdamas dešimty. Bet ne. Kiekvienas mūsų tvirčiausiai jaučia, kad su mumis eis visa jaunoji, gyvoji visuomenės dalis."

Iš tikrųjų, dešimties bendradarbių ypač pradžia, užteko; kaip šiandien žmogus galvoji, dešimties bendradarbių turėjo užtekti Keturių Vėjų žurnalo medžiagai paruošti. Juo labiau, kaip vėliau matysite, to žurnalo leidimo reikalais tiems bendradarbiams nereikėjo rūpintis. Abejonės, kad "su mumis eis visa jaunoji, gyvoji visuomenės dalis", taip pat tada nebuvo. Ir vis dėlto Keturių Vėjų žurnalas, 1924 metų sausio mėnesį pasirodęs visu savo "futuristiniu prašmatumu", savo turiniu sudorojęs net 65 puslapius, stambaus formato popierio puslankščius, vėl nepasirodė

Juozas Tysliava prie savo namo Brooklyne praeitą vasarą.

vardą, pavardę, amžių ir svarbiausia - savo pinigais sumokėti visas pobūvio vaišių išlaidas... Matyt, tas keturvėjininkų "ritualas" nepatiko Petriui Vaičiūnui, kuris tą vakarą atėjo skaityti "savo simbolinę dramą". Žodžiu, nesusipratinas. Kai amžiumi vyriausias keturvėjininkas Švais-tas paprašė Pronskų pasakyti savo pavardę, tai Vaičiūnas, manydamas, kad ir jam teks eiti per tą "serengą", beveik isteriškai ragino Pronskų neatsakinėti į klausimus. Tada išdidžiai atsistojo Binkis ir Pronskų su Vaičiūnu ėmė barti, kad nesilaikoma nustatytos tvarkos... Binkiui baigus kalbėti, Pronskus atsistojo ir,

Vėjus, ypač kiek tai liečia pirmojo numerio redagavimą bei išleidimą, gana grubiai prasilenkia su faktais. Pavyzdžiui, Pilka rašo:

"Anuo laikotarpiu pasirodė vienkartinis Keturių Vėjų pranašas ir po to keli žurnalo Keturi Vėjai numeriai. Maždaug tuo pačiu metu... atsirado ir Kazio. Binkio antrasis eilėraščių rinkinys '100 pavasarių'. Keturvėjininkas Šimėnas parašė aštroką to rinkinio kritiką, nepašykštėjęs Vl. Majakovskio bei kitų rusų poetų citatų, kurių atgarsiai jautėsi K. Binkio rinkiny."

"Kaip gi reagavo '100 pavasario' autorius? - klausia Pilka, čia pat atsakydamas,

rašė. Tą kritiką apie antrąjį K. Binkio eilėraščių rinkinį, kuriame iš tikrųjų buvo jaučiama ir matoma nepaprastai didelė V. Majakovskio poezijos įtaka, parašė gabus, deja, jaunas miręs literatūros kritikas P. Janeliūnas. Tas "pavojingas rašinys" buvo išspausdintas pirmajame Keturių Vėjų numeryje, kurio "vyriausiu redaktorium" prie jokių oro atmainų nebuvo Kazys Binkis. Priešingai, pačią didžiausią audrą sukėlusio pirmojo Keturių Vėjų numerio atveju K. Binkis laikėsi gana pasyviai ir net nuošaliai. Nenuostabu, kad redaktoriui Juozui Petrėnui (jis buvo vyriausiasis Keturių Vėjų I n. redaktorius) reikėjo apie po-

JUOZAS TYSLIAVA

RINKTINĖ

Dail. H. Stażewskis taip vaizdavo Juozo Tysliavos eilėraščių rinktinę 1928 m. Paryžiuje.

keletą metų. O kai jau vėl, Kazio Binkio redaguojami Keturi Vėjai pradėjo eiti (iš viso dar trys numeriai) jie, kaip ir "pranašas", buvo "tik keturių lapų".

Kad lietuvių literatūros istorikui būtų žinomi visi Keturių Vėjų "dirbyklos" užkulisiai, šia proga tegul man bus leista papasakoti pora epizodų, būtent, kaip buvo išleistas pirmasis Keturių Vėjų žurnalo numeris ir kodėl jis, turėjęs eiti reguliariai kas mėnuo, toliau nebuvo leidžiamas.

Tai buvo 1923 metų pavasari. Klaipėdos Ryto bendrovės prezidentas J. Stiklorius ir šių žodžių autorius pasirašė sutartį literatūros ir meno žurnalui leisti. Žurnalui buvo parinktas Grižulo Ratų vardas ir jį turėjo redaguoti J. A. Herbačiauskas ir jo sekundantas - šių pačių žodžių autorius. Bet kai medžiaga tam žurnalui jau buvo įpusėta ruošti, ir Adomas Galdikas buvo paruošęs net viršelio projektą, vieną gražią dieną Binkis, sulaukęs mane Laisvės Alėjoje, nei iš šio nei iš to man ima priekaištauti:

- Negerai darai, Tysliava. Mes negalime išleisti Keturių Vėjų, o tu su Herbačiausku rengiesi Grižulo Ratais padangėmis važinėti.

- Geriau su Herbačiausku, negu su vėjavaikiais, - atsakiau Binkiui, visai nenorėdamas jam ižeisti, o tik priminti jam jo parašytą eilėraščių apie vėjavaikį.

Bet Binkis, dažnai būdamas ūmus savo sprendimuo-

se, tada dėbelėjo į mane gana rusčių žvilgsniu ir, padaręs staigų posūkį, dingo miesto sode.

Kitą dieną pasiveja mane gatvėje Juozas Petrėnas ir, nemažam mano nustebimui, sako:

- Be reikalo judu su Binkiu išsilojojote vakar. Binkis turėjo racijos dėl Herbačiausko. Gailėsies su juo susidėjęs. Ir vėl turėsi nemalonumų, kaip anais metais, surengęs Herbačiauskui paskaitą - nedavęs progos man nė išsižioti, kaip kulkosvaidis, tratėjo visada judrus, greitas savo judesiais, ne žengte žengias, bet šokte šokas per kiekvieną pakeliui pasitaikiusią vandens lataką.

Turiu prisipažinti, kad šia savo užuomina J. Petrėnas pataikė į pačią jautriausią mano širdies vietą. Staiga prisiminiau kaip aš, tada neturėjęs kur energijos dėti, tik ką atvykusiam iš Krokuvos Herbačiauskui pasiūliau suruošti paskaitą. Savo ranka nupiešiau plakatus, išstaciau juos visų Kauno knygynų vitrinose, pažymėdamas, kad "rašytojas Jau nutis Vienuolis Juozapas Albinas Herbačiauskas iš Krokuvos skaitys paskaitą tema: Dvasia be vietos".

Tai buvo gana keista ir intriguojanti tema, kurią, beje, Herbačiauskui pakišo Binkis, pakartotinai Herbačiausko prašomas - "na, matot, matot, pasiūlykit temą, matot".

- Ką gi, jeigu valdininkas gali būti be vietos, tai ko-

dėl dvasia negali būti be vietos, Binkis argumentavo.

Mat, tuo metu vienas Kauno laikraštis pranešė, kad kažkur Žaliakalnyje nakčia vaidenasi... Perskaitęs tą "žinią", Herbačiauskas pasišovė "viską išaiškinti". Ir šiandien matau tą Kauno visuomenės elitą - profesorius, rašytojus, valdininkus, karininkus, studentus, sausakimšai užpildžiusius erdvią rotušės salę. Visi tikėjosi iš Herbačiausko, kaip "Erškėčių Vainiko", "Gabi jos" ir kitų kadaise tolimame Krokuvos mieste Jogailos universitete išleistų kūrinių autorius, rintos pasikaitos, o čia - nupakiotos pasakos apie kunigų gospadines, negimusių kūdikių žudymus ir paskiau jų dvasių, neturinčių kur dėtis, bastymąsi... Išskyrus Vaidžgantą, trumpai Herbačiauskui replikavusį dėl tos jo "paskaitos", visa Kauno spauda, jei neskaityti rusiškojo Echo, nė žodžiu apie tą įvykį neprisiminė.

Todėl Petrėno raginamas "mesti Herbačiauską ir leisti Keturius Vėjus", aš tuojau ir apsisprendžiau:

- Gerai, Petrėnai, bet judu su Binkiu turėsite Herbačiauskui pranešti, kad, vietoj Grižulo Ratų, bus leidžiamas Keturi Vėjai. Iš savo pusės aš tuojau parašysiu Stikloriui Klaipėdą pranešdamas, kad mes pakeitėme žurnalo vardą...

Kai kitą dieną sutartu laiku pas mane atėjo Binkis su Petrėnu, Herbačiauskas jau

IŠ JUOZO TYSLIAVOS UŽRAŠŲ...

... Amerikos lietuviai gana seniai bendradarbiauja su Lietuva, siūsdami savo artimiesiems bei giminėms drabužių ir kitokių dalykų, skaitydami Lietuvoje leidžiamas knygas, žurnalus ir laikraščius, net patys asmeniškai mėgindami aplankyti gimtąjį kraštą...

Na, bet tokių, kurie važiuos aplankyti Lietuvą, be abejo, bus saujelė palyginus su tais tūkstančiais, kurie nevažiuos į jokią Lietuvą - priklausomą ar nepriklausomą. Ar šitie žmonės, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių niekad negalės pamatyti savo gimtojo krašto, turi gyvi į žemę lįsti tik dėl to, kad dabar jų tėvynė yra okupuota? Jeigu šitaip būtų galvoję anų laikų Aušros, Vienybės Lietuvininkų, Varpd ir Tėvynės Sargo veikėjai, tai vargiai, ar būtų buvę sušaukti tie "Politiški seimai" Vilniuje, Philadelphijoje, New Yorke, Chicagoje, Petrapilyje...

Atsriboti nuo tėvynės, nors ir prieš okupuotos, mūsų pačių liežuviais sukurta geležine uždanga, būtų neišmintinga, kaip buvo neišmintinga kaltinti Vliko vadus, kodėl jie, patys ruošdamiesi bėgti iš Lietuvos, visiems kitiems liepė pasilikti...

Ačiū Dievui, Lietuvoje liko tauta, kuri, kaip visada, visų okupacijų laikais, buvo, yra ir bus išeivių dvasinių jėgų šaltinis.

JUOZAS TYSLIAVA

PIENIŠKA DAINA

Pieno, pieno visos gatvės laukia.
Karvės pienas žydi saldumu.
Pienas šiltaš, pienas balto plauko,
Jis iš lauko plaukia į namus.

Jei turėčiau savo laimės karvę,
Jai bučiuočiau žydinčius ragus.
Savo sieloj šaukčiau: salve, salve!
Mano sieloj—linksma ir smagu.

Jai pietums aš duočiau apelsinų,
Vakarienei—vyno paragaut.
Ji nešiotų grandį sidabrinę,
Ji mokėtų šokti ir juokaut.

Būčiau indas, nors ir be turbano.
(Vieno pieno man dar negana).
Kūne džiaugsmas, sieloje nirvana.
Tai skambėki, pieniška daina!

Juozas Tysliava

laukė, nors dar ir nežinojo, kokią staigmeną mes, trys sąmokslininkai, jam buvome paruošę.

- Žinai, profesoriau, mes galų gale nutarėme leisti Keturius Vėjus, diplomatiškai, bet gana kategoriškai pradėjo Kazys Binkis.

- Ką gi, matot, geriausia būtų, matot, kad kiekvienas iš mūsų galėtų leisti po laikraštį, - ne be sarkazmo atsiliepė Herbačiauskas.

- Kodėl ne, profesoriau, isiterpė Petrėnas, Vydūnas jau seniai savo laikraštį leidžia.

Herbačiauskui tuojau buvo aišku, kad šio sąmokslu dalyvis esu ir aš, dar tik prieš pora dienų su juo drauge taręsis apie Grižulo Ratų žurnalo turinį ir t. t. To, matyt, nesitikėdamas, Herbačiauskas staiga atsistojo, suėmė galais pirštų savo rankogalius ir pora kartų pabraukęs atlapus, pažiūrėjo į mane pilnomis ašarų akimis, nė sudie nepasakęs išėjo. Man, kaip šeimininkui, tai nebuvo malonu. Laimė, tai įvyko Eltoje, kur tada dirbau.

Po poros dienų Herbačiauskas Lietuvos Žiniose paskelbė "atvirą laišką", aiškina, kad jis nieko bendro nenoris turėti su jokiais vėjais, kad jis esąs atsiskyrėlis ir tik su aušrine vaikštinėsiąs...

Pirmasis Keturių Vėjų numeris, išėjęs beveik po dviejų metų nuo Keturių Vėjų pranaso pasirodymo - 1922 m. vasario 16 d. - Lietuvos literatūros ir meno sluogsnuose, šių dienų žodžiais tariant, padarė atominės bombos sprogdimo išpūdį.

Deja, tuo sprogdimu, galima sakyti, baigėsi tolimasis žurnalo leidimas, jeigu neskaityti po keletą metų pertraukos išėjusių dar trijų numerių kurie, kaip ir Keturių Vėjų pranašas, buvo, anot Petrėno, "tik keturių lapų".

Kaip šiandien atsimenu "mažlietuvio nuo šešupės kranto" J. Stikloriaus žodžius Metropolio viešbutyje.

- Matai, popiežiau, susidėjai su vėjais, tai ir nuėjai vėjais. Ratai nusmuko, ne pradėjus važiuoti, o vėjai nutilo, nepradėjus pūsti. Veršiai jūs, ne modernistai.

Turėjote progą leisti mėnesinį žurnalą, bet perdegėte, kaip degtukai..."

Tai buvo labai teisingi žodžiai, ir man nieko kito neliko, kaip tik tylėti. Draugus kaltinti, kad save pateisinčiau, aš irgi negalėjau. Be to, Stikloriui aš buvau dėkingas už mano pirmojo poezijos rinkinio išleidimą.

Knyga apie kun. Antaną Miluką

Pagaliau dienos šviesą išvydo Vlodo Mingėlos, Detroit, Mich., paruoštas 384 psl. veikalas apie žymųjį kun. Antaną Miluką, lietuviškos knygos leidėją bei autorių.

Tai dar viena išsami, visokeriškai patraukli biografija apie tuos mūsų tautos vyrus — žuolius, kurių darbai tiek giliai įsisaknię, paženklinę lietuvių širdyse.

Kun. Milukas tų vyrų tarpe nepaprastas, ne toks eilinis. Ypač Amerikos lietuvių išeivijoje kun. Miluko padirbėta tautos labai stebėtina su kaupu, ir labai maža tokio masto kunigų — visuomenininkų buvo ar yra Amerikos lietuvių išeivijoje. Tai žvaigždė, kuri sužibė kas šimtą metų ar pan.

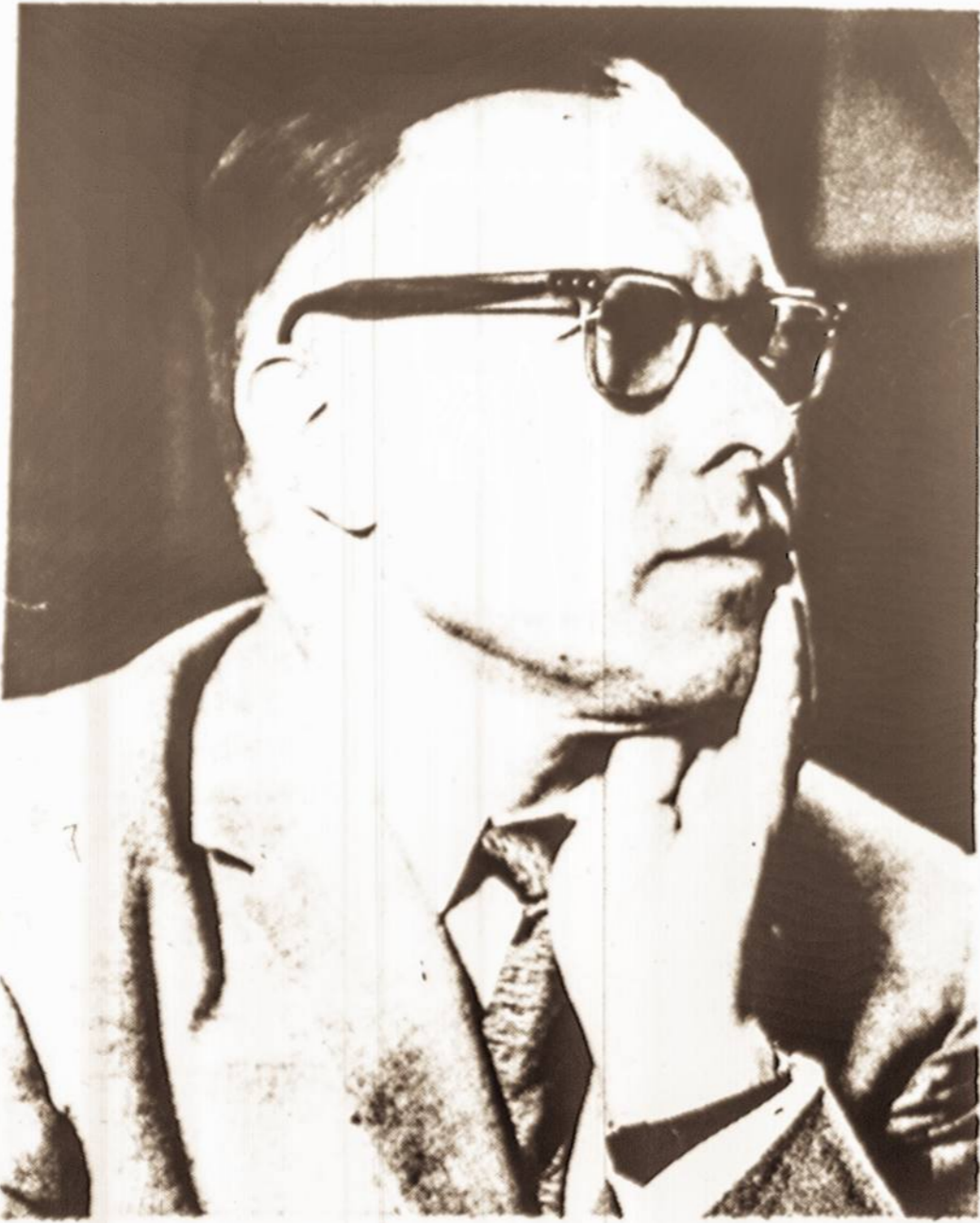
Už save kalba vien faktas, kad kun. Milukas savo paties ar kitų autorių išleido 185 knygas. Gal kuri nors viena knygų leidimo bendrovių Neprikl. Lietuvoje gali rikiuotis su kun. Miluku.

Žinoma, lietuviškoji visuomenė nebūtų greit sulaukusi šio veikalo, jei ne Vlodo Mingėlos ugingas ryžtas akivaizdžiai priminti tą daugiau kaip 100 proc. lietuvių — kunigą.

Knyga išleista pagal mastą: kokia stambi asmenybė, tokia ir pati knyga. Reta kada išleidžiama tokių pavyzdingų raštų.

Kiekvienam šviesuoliui ši Vl. Mingėlos knyga bus sutikta su džiaugsmu, ir ji taps ne vienos knygų lentynos papuošalas. Pats knygos išėjimas tobulas, spauda švari, šriftas ryškus.

Ši Vl. Mingėlos knyga ateina į lietuvių namus kaip seniai laukta viešnia. Ją galima įsigyti pas autorių. Kaina \$6.

Vladas Mingėla, kun. Antano Miluko biografijos autorius.

Kun. A. Milukas paskutinėse gyvenimo dienose.

A. Vaičiulaičio nuotrauka

RAŠYTOJO ALBINO ŽUKAUSKO SUKAKTIS

Vilniuje rašytojai kartu su menininkais paminėjo Albino Žukausko — rašytojo ir žurnalisto 50 m. sukaktį.

Žukauskas yra gimęs Seinų krašte, Bubelių kaime 1912 m. sausio 25 d. Baigęs Vyt. Didžiojo gimnaziją Vilniuje, studijavo teisę Vilniaus universitete, o paskui Varšuvoje — žurnalistiką.

Vilniaus lietuvių periodinėje spaudoje jo eilėraščiai pradėjo rodytis jau 1928 m. 1938 m. išėjo pirmasis eilėraščių rinkinys "Laikai ir

žmonės", o 1939 m. — novelių knyga "Žemė plaukia į pietus".

1951 m. išėjo eilėraščių rinkinys "Mūsų frontas". Šiuo metu Žukauskas leidykli yra išteikęs poezijos rinkinį "Ilgosios varsnos", kuris apima jo pastarųjų kelerių metų kūrybą. Taip pat leidykli yra išteikta ir vaikams apsakymų knyga "Debesų piemenė".

Žukauskas daug verčia iš svetimų kalbų, ypač lenkų. Jis yra Lietuvos rašytojų sąjungos vertėjų komisijos pirmininkas.

ALBINAS ŽUKAUSKAS

V. Kalinausko piešinys

Iš viso 17 asmenų — delegatų ir svečių išvyko iš Vilniaus dalyvauti III-jame vi-sasąjunginiame kompozitorių suvažiavime Maskvoje. Kompozitorių tarpe yra: E. Balsys, J. Juzeliūnas, St. Vainiūnas, J. Karosas, V. Klova, A. Račiūnas, A. Bražinskas, V. Baumilas, A. Belazaras, T. Makačinas ir kt. Muzikologų tarpe yra J. Gaudrimas ir V. Venckus.

Dail. Juozas Jankus, 50 metų amžiaus sukakties proga, apdovanotas Lietuvos Aukš. Tarybos garbės raštu.

Kompozitorius E. Balsys išrinktas lietuvių kompozitorių pirmininku. Jis pavaduotojas J. Juzeliūnas.

Lietuviai dailininkai pradėjo rengtis 1963 m. įvyksiančiai respublikinei parodai. Ji bus ryšium su 100 metų sukaktimi nuo 1863 m. sukilimo. Vieni jų rinks medžiagą sukilimui "tinkamai pavaizduoti", o kiti taps komunistinius pirmūnus, brigadininkus, pavaizduos dujotekio tiesimo darbus.

Kultūrinės žinios iš Lietuvos

Grožinės literatūros vertinimo klausimais Vilniuje kovo 21 - 23 dienomis įvyko tarprespublikinė zoniinė konferencija. Joje dalyvavo rašytojai, vertėjai, žurnalistai ir leidyklų atstovai — delegacijos iš Maskvos ir Leningrado, iš Latvijos, Estijos, Gudijos ir Karelijos. Iš lietuvių konferencijoje pasireiškė K. Ambrasas, Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos sekr. Eugenijus Matuzevičius, poetas ir vertėjas, E. Astramskas, A. Žirgulis ir kt.

Julijus Vanags, latvių rašytojas, dalyvavęs toje konferencijoje Vilniuje, tarp kitų dalykų, papasakojo:

"Šiuo metu mes turime keturis vertėjus, kurie aktyviai verčia iš lietuvių kalbos. Mažoka. Bet lietuvių prozą mes pažįstame jau neblogai. Turime eilę P. Cvirkos, V. Mykolaičio-Putino, I. Simonaitytės, A. Gudaičio-Guzevičiaus ir kitų lietuvių beletristų kūrinių. Gerai su dramaturgija. K. Binkis, J. Baltušis, K. Sa-

ja, V. Miliūnas mūsų scenoje žiūrovų mėgtami... Tačiau poezijos vertimais lietuviams mus žymiai pralenkia."

Lietuvių kalbotyros klausimai. Tokiu pavadinimu išėjęs iš spaudos Lietuvių kalbos ir kalbos instituto Vilniuje leidinys sudaro 19 rašinių lietuvių kalbos istorijos, gramatikos, dialektologijos, toponimikos ir leksikografijos klausimais. Rašinių autoriams yra Vilniaus Instituto, Rygos ir Maskvos kalbininkai ir Vilniaus aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Prof. Juozas Matulis, Lietuvos Mokslų Akademijos pirmininkas, paskirtas pirmininkauti prie Akademijos sudarytai mokslinio tyrimo darbo koordinavimo tarybai iš 23 asmenų.

Buvusio kun. J. Ragausko knyga "Ite, missa est" verčiama į kitas sovietinių respublikų kalbas, o rusų kalba jos išėjo 50 tūkst. egz.

LIETUVIŲ BIBLIOGRAFINĖS TARNYBOS LEIDINYS APIE JUOŽĄ TYSLIAVĄ

Aleksandras Ružanec-Ružancovas, Lietuvių Bibliografinės Tarnybos vadovas ir Knygų Lentynos redaktorius, paruošė "Tysliaviana" leidinį, kuris apima 1961 m. pabaigoje paskelbtus pomirtinius Juozo Tysliavos nekrologus, atsiminimus apie velionį, jo kūrybos ir kt.

Leidinyje patalpintas ir sekantis A. Ružancovo laiškas:

Geriamieji Juozo Tysliavos įpėdiniai ir jo žurnalistinio darbo tęsėjai!

Juozą Tysliavą teko pažinti 1919 metais kariuomenėje Kaune. Karui pasibaigus civilis Tysliava, jaunas poetas, drąsiai kopė į Parnasą, kuriame smarkiai pūtė keturi vėjai...

Nuo 1922 metų mano laisvalaikis buvo naudojamas bibliografiniam darbui pradžioje "Knygose" ir "Karo Literatūros Rodyklėje", nuo 1928 metų — "Bibliografijos Žiniose". Rūpestingai registruodamas mokslininkų ir rašytojų kūrybą, J. Tysliavos poezijos rinkinius laikiau ir nuosavoje knygų lentynoje.

Vėliau iš JAV Lietuvos Bibliografinis Institutas gaudavo nemažą leidinių, taigi ir Vienybė mus pasiekdavo.

Kai po II Pasaulinio karo iš Bavarijos Memmingeno atvykau į JAV, Juozas Tysliava tuojau atsiliepė į mano laišką ir pradėjo siuntinėti Amerikoje atkūrtai Lietuvių Bibliografinę Tarnybą Vienybė.

Bibliografijai buvo labai palankus, savo pažiūrą išdėstė net 2 straipsniuose Vienybėje, kuriuos rasite 6 puslapyje. O tie straipsneliai padėjo greičiau sutvarkyti ryšius su kitomis redakcijomis ir leidyklomis.

Šis leidinėlis apima trumpą 1961 metų pabaigos laikotarpį — 50 dienų po Juozo Tysliavos mirties. Jame surinkau pomirtinius Juozo Tysliavos nekrologus ir atsiminimus apie velionį, pridėjau pluoštą spaudoje paskelbtos per tą laiką jo kūrybos ir jos vertinimo...

Visi rašiniai pilni užuojautos likusiems Juozo Tysliavos artimiesiems... Tad ir šį leidinėlį malonėkite laikyti širdingos užuojautos Juozo Tysliavos žmonai, sūnui ir bendradarbiams pareiškimu.

Aleksandras Ružanec-Ružancovas
Lietuvių Bibliografinės Tarnybos vadovas
"Knygų Lentynos" redakt.

Muz. Stasio Gailevičiaus vadovaujamas Toronto vyrų kvartetas gegužės 5 d. koncertuos New Yorke, Webster Manor salėje.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Pabaltijo moterų dienos...

Atkelta iš 1 psl.

tautietėms tėvynėse. Ju sveikinimus užrašė Amerikos Balsas.

IŠKILMINGAS MINĖJIMAS

Pats sukakties minėjimas įvyko popiet Carnegie Endowment International Center patalpose, kur posėdžiauja ir Pavergtosios Europos Tautos.

Minėjimo programa, kuriai vadovavo Tarybos pirm. Ligija Bieliukienė; buvo pradėta New Yorko miesto mero atstovo Charles Birns perskaityta proklamacija. Ja miesto mėras Wagner kovo 31 d. paskelbė Pabaltijo moters diena, atsižvelgdama į pabaltiečių moterų įnašą į miesto kultūrinį lobyną.

Svečius trumpai supažindinusi su Tarybos praeities veikla ir pabrėžusi, kad dabar ši organizacija laisvajame pasaulyje kalba savo tėvynėse nutildytųjų sesių vardu, Bieliukienė pakvietė pagrindinę vakaro kalbėtoją - Mrs. Dexter O. Arnold.

Ji yra 11 mil. narių turinčios General Federation of Women's Clubs vicepirmininkė. Tai organizacija, per kurią Pabaltijo Moterų Taryba pateko į tarptautinius vandenius ir kurios forumą naudojo ir tebenaudoja savo politinėje veikloje.

Mrs. Arnold bendrais bruožais supažindinusi su savo Federacijos uždaviniais ir veikla, Pabaltijo Moterų Ta-

rybos buvimą federacijoje pavadino gyvu priminimu, kad federacija turi išpa-reigojimų moterims, esančioms už geležinės uždangos.

Už jos palankumą pabaltietėms ir jų organizacijai, lietuvės iškėlė jai gintaro dovanų, o estės savo porcelano.

Antra viešnia kalbėjoja, taip pat moterų organizacijų veikėja ir didelė pabaltiečių bičiulė buvo Mrs. James E. Wilson, kuri i minėjimą atsilankė su savo vyrų pulk. Wilson, savo metu buvusi karo komendantu Seoule, Korejoje, kur ji turėjo progos pažinti pabėgėlius nuo komunizmo. Jai dovanų iškelta Armonienės knyga "Palik ašaras Maskvoje".

SVEIKINIMAI ŽODŽIU

Tarybą 15 metų sukakties proga žodžiu pasveikino Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos vardu jos sekr. Brutus Coste, Estijos gen. konsulas New Yorke Johannes Kaiv, Lietuvos Gen. Konsulo Jono Budrio vardu vicekonsulas A. Simutis (J. Budrys, kad dar ir nesustiprėjęs po ligos, taip pat buvo atsilankęs su žmona Regina, kuri yra lietuvių grupės garbės narė). Toliau sveikino latvių atstovas dr. Vilis Masens, kuris pirmininkavo Pav. Tautų Asamblėjai, kai prieš 8 metus į ją buvo priimtos ir Tarybos atstovės.

Lietuvių Moterų Atstovybės naujoji valdyba su garbės nare R. Budriene ir susirinkimo pirm. B. Novickiene. Sėdi iš k. l. d.: R. Budrienė, B. Novickienė, L. Bieliukienė. Stovi (iš k. l. d.): E. Čekienė, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, G. Žilionienė, O. Maksimavičienė, V. Rutkauskienė, M. Kregždienė ir V. Čečetienė.

Vyt. Maželio nuotrauka

Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos delegacijos Pav. Tautų Asamblėjoje vardu sveikino Vaclovas Sidzikauskas. Tai jo tie gražūs atsiliepimai, panaudoti šio rašinio pradžioje. Jisai Pabaltijo Moterų Tarybą pavadino Pabaltijo tautų solidarumo pavyzdžiu ir pagyrė organizaciją už jos harmoningą veiklą tautinėje ir tarptautinėje plotmėje.

Toliau sveikino estų laisvinimo veiksmų vardu L. Vachter, Vliko pirm. dr. A. Trimakas, Kanados pabaltiečių vardu - S. Butkevičiūnė.

SVEIKINIMAI RAŠTU

Raštu buvo gauti sveikinimai iš Lietuvos Atstovo Washingtono J. Kajecko, Latvijos min. Washingtono dr. A. Spekke, Liet. Gen. Konsulo Chicagoje dr. Daužvardžio, Estijos konsulo Toronte A. Markus, Free Europe komiteto pirm. B. Yarrow ir kt.

Tarybą laiškais ar telegramomis taip pat sveikino ir Tarybos padaliniai ar paskirų tautybių moterų organizacijos bei klubai.

Jų tarpe buvo J. Pats, M. Osis, M. Udris, dr. M. Žilinskienė, B. Novickienė, J. Tūbelienė, V. Lozoraitienė, L. Graužinienė, A. Devenienė, M. Alminienė, A. Budginienė, A. Lukšienė, S. Jassaitienė, J. Pakštienė, M. Kriaučiūnienė, O. Zalskienė, K. Kodaitienė (skauciu seserijos vardu), dr. M. Gimbutienė, Birutėčių D-ja ir kt. Oficialioji dalis užbaigta Bieliukienei perdavus pirmininkei antspaudą latvei Ellijai Druvai, šių metų pirmininkei.

KONCERTAS IR POBŪVIS

Minėjimo kalbas ir sveikinimus pašvairino meninė programa, kurią atliko J. Matulaitienės vad. tautinių šokių grupė. Vyt. Strolia, palydėdamas akordeonu, prieš šokius svečiams paaiškino ir jų reikšmę.

Visi šokiai svečiams patiko, o ypatingai lietuvius maloniai nustebino naujas šokis "Abrūsėlis".

Minėjimo programai pasibaigus, įvyko pobūvis, kuriam užkandžius ir punšą parėngė New Yorko lietuvių moterų klubo narės.

Minėjimo proga Taryba angliškai išleido nedidoką,

Mrs. Dexter O. Arnold, General Federation of Women's Clubs vicepirmininkė

bet rūpestingai parėngtą Tarybos veiklos apžvalgą, Birutės Novickienės suredaguotą.

LIETUVIŲ POSĖDŽIAI

Rytojaus dieną, bal. 1, Free Baltic House patalpose visą pusdienį posėdžiavo Pabaltijo Moterų Tarybos lietuviškasis vienetas - Lietuvių Moterų Atstovybė.

Atstovybė savo veikloje yra savarankiška organizacija, apjungianti lietuves, gyvenančias įvairiose pasaulio šalyse ir turinti savo atskirus uždavinius Lietuvos laisvės kovoje ir tautinėje bei kultūrinėje ir socialinėje veikloje.

Atstovybės tikslai, skatinant pabaltiečių solidarumą ir atstovavimą lietuvių tarptautinėse organizacijose, kaip tik randa tinkamą įgyvendinimą Pabaltijo Moterų Taryboje.

Dieną prieš tai pakankamai prisikalbėjus bendros pabaltiečių veiklos klausimais, šis sekmadienio susirinkimas buvo skirtas išimtinai lietuviškiems reikalams.

Posėdžiams pirmininkavo Birutė Novickienė; o sekretoriavo Živilė Jurienė, abi iš New Yorko Atstovybės Klubu.

Pirmininkei Ligijai Bieliukienei padarius centro valdybos veiklos pranešimą, pranešimus iš paskirų klubų padarė Liudvika Jurkienė (Washingtono), Juzė Augaitytė (Philadelphijos), Ona Saulaitienė (Waterbury),

Angelė Vakauzienė (Bostono), Izabelė Keraitienė (Patersono), Janė Čerekiene (Stamfordo ir apylinkės moterų susibūrimo vardu), Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė (New Yorko) ir Emilija Garbuzaitė-Jurkevičienė (Toronto pabaltiečių tarybos).

LIETUVIŲ VADOVYBĖ

Po Atstovybės centro valdybos išd. Marijos Kregždienės pranešimo ir po trumpų pakeitimų Atstovybės statute, įvyko rinkimai. Į Atstovybės centro valdybą išrinkta: L. Bieliukienė, V. Čečetienė, E. Čekienė, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, M. Kregždienė, O. Maksimavičienė, V. Rutkauskienė ir G. Žilionienė. Kandidatės: V. Šileikienė, S. Skobeikienė ir J. Okūnienė.

Revizijos Komisijon išrinkta iš Washingtono G. Krivickienė ir Mažeikienė. Kandidatė Tautvilienė. Garbės Teisman išrinktos: dr. M. Žilinskienė (Clevelandas), Birutė Novickienė (New Yorkas), O. Saulaitienė (Waterbury). Kandidatė I. Banaitienė (New Yorkas).

Po bendrų priešpiečių išsiskirstyta su naujais planais testų klubų veiklą.

PLB lietuvių sekcijos narės kviečiamos prenumeruoti Vienybę - seniausių pasaulyje lietuvių laikraštį.

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Velykoms!

LENKIŠKAS KUMPIS

ant Jūsų Velykų stalo padaro šventes sėkmingomis

TIKRAI LENKISKAS IMPORTUOTAS KUMPIS užsitarnavo ši ženklą

Pažymintį aukščiausios rūšies produktą

Visur prašykite lenkiško kumpio

ATALANTA — KRAKUS — TALA

nuo 2 iki 10 svarų skardinėse

PUIKAUS SKONIO

KIAULIENOS NUGARĖ

nebrankiose 3—1½ svaro

skardinėse

TIKRAI IŠ LENKIJOS IMPORTUOTI MĖSOS PRODUKTAI
ATALANTA — KRAKUS — TALA

Hartfordo lietuviai

Kovo 25 d. įvyko LB narių metinis susirinkimas klubo patalpose. Prezidiumą sudarė dr. A. Šerkšnas ir A. Maslauskas. Priėmus susirinkimo darbotvarkę, pirmiausia buvo išklaudyta dr. Petro Vileišio pranešimo ryšium su audiencija pas prez. Kennedy.

Dr. Vileišio kalba, kuri buvo patiekta užrekorduota juostoje, sutikta šiltai, bet atsirado ir paklausimų dėl kai kurių dr. Vileišio pareiškimų. Kadangi dr. Vileišis susirinkime nedalyvavo, nes buvo išvykęs į New Yorką, kur vyko LB vadų posėdis, tai pirm. dr. A. Šerkšnas paprašė dr. Vileišio bičiulį W. M. Chase pateikti paaiškinimą.

Walter M. Chase pareiškė, kad tik pats dr. Vileišis galės atsakyti į klausimus, bet jis paaiškino ir pats, ką tuo klausimu žinojo. Jis pareiškė, kad dr. Vileišio kviečiamas delegacijon pas Prezidentą (nors buvo kviečiamas pakartotinai) atsisakęs, nes ruošėsis vykti į Miami Fla. atostogauti. Visgi, dr. Vileišis jo vardą delegacijos sąrašė palikęs, gal manydamas, kad W. M. Chase vėliau sutiksias delegacijoje dalyvauti.

"Kovo 9 d. - W. M. Chase pasakojo, - gavau anonimišką laišką iš Chicagos. Laiško autorius išpėja mane nesiruošti į Washingtoną dr. Vileišio delegacijoj. Kadangi laišką anonimišką, be parašo ir laiško autoriaus

adreso, tai tą laišką padėjau į 'amžiną archyvą'. Kovo 13 d. gavau telegramą sekančio turinio iš Chicagos: "Invitation extended by Vileišis made before clarification of facts inconvenient regretted."

Ši telegrama buvo pasirašyta tik Lithuanian American Community.

W. M. Chase aiškino, kad supratus, jog perorganizuojama delegacija, bet vėliau sužinojęs, kad dr. Vileišis ir prel. Balkūnas, kurie išrūpino audienciją, "iškrito" iš delegacijos, kad sen. Dodd ir Bush, kurie turėjo lydėti delegaciją į Baltuosius Rūmus, atsisakė toje delegacijoje dalyvauti.

W. M. Chase toliau pasakojo, kaip viskas įvyko, kad audiencijos išrūpintojai patys nebuvo audiencijoje, pavadindamas tai netaktišku žygiu ir moraline skriauda tikriesiems audiencijos organizatoriams.

Po W. M. Chase kalbos, priimta rezoliucija. Hartfordo LB nariai vienbalsiai užgyrė dr. Vileišio žygius, pareiškė jam padėką, o jo "smurtininkus" pakaltino netaktinumu. Rezoliuciją nutarta pasiųsti LB centro ir Tarybos pirmininkams ir ALTO vadams.

LAUKIA TEATRO

Gegužės 5 d. Liet. klubo salėje bus vaidinama komedija "Mokyklos draugai".

MIAMI MIESTO LIETUVIAI

Nepaprasta stalgmėna patekusiam į garsų JAV kurortą - Miami, Floridą. Vykdamas atostogų nesitikėjau, kad rasiu šiame mieste lietuvių. O ju čia yra apie tūkstantukas! Turi savo organizacijų skyrius ir gražų klubą, kuriame teko ir man paviešėti, susipažinti su Miami lietuvių kultūrinio gyvenimu, susitikti su pažįstamais.

Miami pasakiškas miestas, gražus kurortas žiemos metu

parašyta L. Fulda, vokiečio, išversta į liet. kalbą, graži ir juokinga, pavalzduojanti 3 senbernių gyvenimą ir jų antipatijas moterims. Jie pasižadėjo nevesti, tačiau slapta jie visi tapo moterų aukomis - vedė. Žodžiu, komedija sočiai pajuokins, o kai ką ir pamokys.

BRAVO NARKĖLIŪNAITĖ!

Taip kalbėjo vietos lietuviai, ypač Vlenybės skaitytojai, besigėrėdami red. Narkėliūnaitės rašiniu - atsakymu dr. P. Grigaičiui. Ji nutraukė "kaukę" nuo dr. P. Grigaičio veido.

Vietos veikėjas B. V. kalbėjo: "Narkėliūnaitė nulaužė Grigaičiui vieną "ragą", gal atsiras kas nors kitas, kuris nulauš ir kitą jo "ragą", gi ilgainiui ir pats Grigaitis, iškritęs iš ALTO sosto, suteiks galimybę organizacijai rimtai dirbti.

VMK

iš rytų ir šiaurės patekusiam žmogui. Čia nuolatinė vasara, žydi medžiai ir gėlės, visur gražūs žydintieji sodai - parkai kupini iš viso tropiškojo pasaulio įvairių medžių ir gėlių. Čia susitinki ir žmonių iš įvairių kraštų. Žodžiu, tai tikrasis "žemės rojus"!

MIAMIČIAI MALONŪS

Gyventojai Miami miesto malonūs žmonės, mėgsta jie turistus! Gauna daug nuo jų pinigų. Ir lietuviai šio gražaus "žemės rojus" labai malonūs, svetingi, gražiai jie gyvena. Lietuvių klubas paliko man malonų įspūdį, jame susirenka lietuviai pabaliavoja, susirinkimus šaukia, aptaria lietuviškus reikalus, ruošia menines pramogas, žodžiu, gyvena gražiai ir kultūringai. Turi ir chorą, choristai už mane visi senesni, bet kaip jie gražiai dainuoja! Stebėjaisi ir gėrėjaisi.

Choristus radau repetuojant, besiruošiant koncertui Miami ir vėliau (kovo 10 d.) St. Petersburg, kur yra nemažai lietuvių. Chorvedė graži, jauna ir muzikali. Gerėjaisi aš jos ryžtu ir pasišventimu lietuviškai dainai ir muzikai ir dainininkų užsidegimu dainuoti.

Choristės ir choristai iš įvairių JAV miestų, apsigyvenę Miami mieste, buvo

choristais Chicagoj, Clevelande, Bostone ir kt.

Teke gerėtis miamiečių koncertu kovo 4 d., o kovo 10 d. miamiečiai dainavo St. Petersburgo lietuviams su pasisekimu abejuose koncertuose. Ir kaip gi nesidžiiaugti? Sidabriniais plaukais senukai ir senukės, bet, žiūrėk, konkuruoja su didžiais jaunimo choralais.

MAČIAU MILIJONIERIUS!

Kiek JAV krašte yra lietuvių milijonieriu, tikrai nežinau, bet jų nestinga ir Miami

Kaip girdėjau, čia jie milijonieriais tapo užpirkdami džungles pigiai, o kai buvo nusausintos džunglės, keičiai praveisti per jų žemę, parduoda namams statyti sklypus ir gauna nuo 5 iki 10 tūkst. dol. O tie, kurie nupirko 50 ar 100 akrų žemės, pardavė lotais, tapo tikri milijonieriai.

Mačiau liet. mil. Mockaus ir Kaulakio rūmus. Abu, rodos, iš Chicagos, tapo didturčiais. Kaip žmonės pasakojo man, Mockus liet. klubo mortgičių pats sudegino, klubą nuo skolos apsaugojo ir klube dar naujus įrengimus įtaisė.

Žodžiu, Miami lietuviai laimingi ir turtingi! Ir našlės žavios, ieško "kavalielių", bet jei tie neturi 50 tūkst. dol., jos su tokiais bendros kalbos neturi.

V. M. K-TIS

"ROMOJ ELKIS KAIP ROMĖNAS..."

Kapitalistinėje santvarkoje Tu dirbi už dolerį, ar doleris dirba Tau?

Aukštą mokslą baigę ekonomistai ir advokatai, susibūrę tiesioginio investavimo bendrovėn.

FRANKLIN

Inc.

INVESTORS

siūlo Jums ne 4%, ne 7%, bet garantuotus 12% per metus.

Jei jums rūpi sužinoti kokiū būdu Jūsų doleriai gali Jums uždirbti tris (3) kartus daugiau naudos, nei laikomi bankininko indėlyje, prašom skambinkite PR 2-3040 arba rašykite šiuo adresu: 1517 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Sulaitis

Chicagoje lietuvių sportinis gyvenimas buvo gyvas ir žiemos metu. Futbolininkai, kurie gilios ir šaltos žiemos mėnesiais, būtų turėję ilsėtis namuose, šią problemą įveikė dalyvaudami salės pirmenybėse. Jau painformavome, jog jiems ten nekaip nusisekė, nors ir turėjo gražių momentų bei progų. Nepavyko ir po salės pirmenybių vykusiam vieno minuso turnyre, kur po vieno laimėjimo menko pajėgumo komandai buvo eliminuoti antrame susitikime.

Po mėnesio Lituania (ir, gal būtų, Bridgeportas) pradės lauko futbolo pirmenybes. Įskritusi iš "major" diviziono salėje, Lituania šį sezoną kaip tik įkopia į "major" divizioną lauko pirmenybėse. Kaip ir pirmą kartą (prieš 2 metus), taip ir šiomet nėra daug vilčių, kad Lituania čia galėtų išilaikyti. Tik viena aišku, jog su dabartine sudėtimi bei vadovybe jai dienos ir lauko pirmenybių "major" divizionoje yra suskaičytos.

Aro krepšinio komanda ir toliau reguliariai pralaimi Metropolitan A. A. U. lygoje ir čia jai, atrodo, neteks pasidžiaugti bent viena pergale. Kaikuriuose rungtynėse varžovai be pasigai-gėjimo įkrečia 30 ar daugiau taškų skirtumu.

Siek tiek atkrito ir stalo tenisininkai. Kovo mėn. 7 d. įvyko Jaunimo Centro stalo teniso turnyras, kurio stipriausiųjų klaseje I vieta nusinešė jau ne pirmos jaunystės sportininkas Vytautas Grybauskas.

Kovo mėn. 17-18 d. d. Chicagoje buvo prarastos Vid. Vakarų apygardos vyrų ir moterų tinklinio bei stalo teniso pirmenybės.

Sachmatų mėgėjus plačiame pasaulyje nustebino 19 metų Brooklyno jaunuolio Bobby Fischer laimėjimas stiprios sudėties tarptautiniame sachmatų turnyre Stockholme. Gana lengvai užėmęs I-ją vietą, Bobby dabar rungsis Curacao (West Indies) numatomose pirmenybėse, kurių laimėtojas turės teisę varžytis su dabartiniu pasaulio meistriu rusu Botvniku.

Pats Bobby dėl savo pergalės tose "geriausiųjų iš geriausiųjų" 8 žmonių pirmenybėse nė kiek neabejoja. Nors yra žmonių, kurie šį kartą yra linkę galvoti, jog Brooklyno atstovas dar turės palaukti kelis metus, kol sugebės sudoroti pasaulio sachmatų elitą.

Praėjusį rudenį Bled'e (Jugoslavijoje) stiprios sudėties sachmatų turnyre Bobby buvo iškovojęs II-ją vietą (po Latvijos žydo Talio), o dabar užimta I-ji vieta jam duoda daug moralinės pasipirties tolimesnėse varžybose. Beje, net ir skrupulingasis New York Times savo vedamajame (1962 m. kovo mėn. 7 d.) pasveikino šį jaunuolį, kuris gali pavežti iš rusų karaliavimą "karališkame" sporte.

Litūni yra mūsų sportinės spaudos reikalai. Keliuose laikraščiuose dar yra sporto skyriai, tačiau tai pasitaiko nemaža klaidų, kas atsitinka dėl neigū-dimo šioje srityje ar vieniems

nurašant spaudoje paskelbtas kitų klaidas.

Tokių dalykų galima rasti nemaža, bet paminėsime tik vieną. Štai, Draugo (kovo mėn. 3 d.) sporto skyriuje, aprašant Vid. Vakarų apyg. prieauglio klasių pirmenybes buvo pažymėta, kad mergaičių krepšinių lengvai laimėjo Clevelando Zaibas, įveikęs Chicagos Nerį 20:5. Iš tikrųjų, buvo kitaip: Zaibas laimėjo, bet ne 20:5, tačiau 20:15 ir labai sunkiai. Ilgą rungtynių tarpą vedė Neries atstovės, kurios buvo lygiavertės varžovės Zaibui.

Ši klaida buvo perrašyta Naujienų (kovo mėn. 10 d.) sporto skyriaus bendradarbio. Ir čia ta pati klaida pasekmėje su kitais "priedais". Jeigu būtų buvęs netikslumas pasekmėje, tada galėtume manyti, jog čia korektūros klaida, bet kada rā-soma visai priešingai negu parodė rungtynės, reikia tik liūdnai palinguoti galva.

Parduodamas dviejų šeimynų medinis namas, 6 ir 5 kambarių butai, Woodhavene. Kaina \$22,500. Savininkas. Tel. VI 6-3993.

6 aukštu namas su liftu, 64 butai, nr. 6 aliejaus pečius, 3 kambarių butas \$220.00. Flatbush rajone, 723 East 27th St. Telefonuoti pirmadienį ar ketvirtadienį. Tel. GE 4-2157

Išnuomojamas gražus baldais apstatytas kambarys, su apšildymu, vonia ir patogumais. Tinka vienam asmeniui. Tel. AP 7-9835.

Rodys filmą Elizabeth

BALFo 24-as skyrius Elizabeth, N. J., balandžio 8 d., senimą ir jaunimą. Filme diskmadienį, Lietuvių Laisvės džiūmoje pavaizduojamas Vil-salėje rengia S. Narkėliūnaitės niūs. Mačiusiems jį ir jame gy-filmų rodymą. Filmas spalvotas ir garsinis, Paaiškinimus įkalbė-minti, o nemačiusiems — pa-jo pati Narkėliūnaitė, o muziką matyti: Įeinant aukojama Sibiro pritaikė Juozas Tysliava, Jr. lietuviams šepči \$1. Pradžia 5 v.

Nepaprastas vakaras

BALTIMORE, MD. — Kovo 31 d. vakaras buvo čia nepaprastas vakaras tuo, kad šioje padangėje nuolatino scenos meno darbo per pastaruosius metus (be Balio Brazausko vedamos tautinių šokėjų grupės) vietiniai lietuviai patys nieko neveikė. Tik retkarčiais pasikviesdavo iš kitų miestų koncertuotojus.

Dabar, aktoriui Jonui Kazlauskui atvykus iš Anglijos ir apsigyvenus Baltimorėje, minėtą vakarą, nors ir lijo, Lietuvių Auditorija prisirinko apypilnė pasižiūrėti Čiurlioninės "Pinigėlių".

Vaidino: Ald. Marcinkienė, Alg. Paplonskis, O. Eringienė, J. Auštra, J. Brazauskienė, Ad. Bučinskas, D. Kemežienė, G. Buračaitė, K. Vieraitis, B. Gintvainienė, A. Paulikonis, St. Vitkauskas, Vyt. Banys ir V. Dradžys.

Visi vaidintojai gerai pasirodė. KOR.

3 kambarių butas su gazu ir elektra už išvalymą gydytojo raštinės. Pageidaujama vid. amžiaus pora ar moteris. Tel. PR 2-9774.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis. POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET, BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET
NOTARY PUBLIC

BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Jono Aisčio eilėraščių rinktinė "Poezija" su dail. Vytauto Jonyno aplanku, Romuvos New Yorke išleista, poezijos mylėtojų tarpe susilaukė didelio susidomėjimo tiek JAV, tiek Kanadoje.

Stepas Vykintas Vokietijoje scenai parengė 3 pav. vaidinimą "Pušelės sužadėtuvas" pagal J. Daumanto "Partizanus". Veikalas jau buvo vaidintas Vasario 16 gimnazijos moksleivių per Vasario 16 šventės minėjimą ir šafirografu atspausdintas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės.

Karole Pazeraite-Kaseliūnienė, rašytoja, balandžio 2 d. atskrido iš Kolumbijos į New Yorką Amerikoje praleisti savo atostogų. Belankydamą išvysmes vietas ir savo bičiulius, viešnia pabus New Yorke keletą dienų, o vėliau skris į Chicago ir kitas lietuviškas kolonijas.

Dr. M. Matulionis ragina visus gydytojus iš anksto užsakyti gen. Vlodo Nagiaus-Nagevičiaus atminimui pagerbti leidžiamą monografiją, siunčiant 10 dol. šiuo adresu: Memorial Hospital, Wallum Lake, Rhode Island. Leidinys išeis maždaug po 3 mėnesių. Jame tilps 65 paveikslai ant kalčinio popieriaus ir kletu viršeliu.

Janina Jonynienė, dail. Jonyno žmona, jau kelinta savaitę sunkiai serga. Gydoma Roosevelt Hospital.

Velykų stalas, kurį tradiciniai kasmet rengia Liet. Mot. Atstovybės New Yorko klubas, šiemet įvyksta bal. 28 d. Festival restorano patalpose. Pradžia 7 val.

Ieva Trečiokienė siunčia sveikinimų savo pažįstamiems iš San Juan, Puerto Rico.

Valteris Banaitis, su pasikaitomis apie padėti Lietuvoje jau aplankęs visą eilę JAV ir Kanados kolonijų, newyorkiečiams pranešimą balandžio 14 d., šeštadienį, 3:30 val. p. p., Carnegie International Center, 345 E. 46th St., (priešais Jungtines Tautas). Paskaitą rengia ALTS Rytų Apygarda ir JAV LB New Yorko ir New Jersey Apygardos.

Jokūbas J. Stukas šiuo metu dirba prie naujos dainų plokštelės išleidimo. Tai bus Salomėjos Čerienės "Dainos Lietuvai". Dvylika kompozitorės dainų įdainuota atskirų solistų ir Rūtos moterų choro ilgo grojimo plokštelėje.

Poeto Juozo Mikuckio pagerbimas, turėjęs įvykti bal. 28 d. nukeliamas į gegužės 5 dieną, nes numatyta laiku moterų rengia Velykų stalą. Juozo Mikuckio pagerbimas įvyks Vienybės namuose, 6 val. vak.

Muz. Vytautas Strolia gegužės 5 d. Akademinio Skautų Sąjūdžio rengiamose studijų dienos New Yorke skaitys paskaitą tema "Muzika okupanto siekimų tarpyboje". Paskaita bus papildyta garsiniais pavyzdžiais bei spausdiniais iš dabartinės Lietuvos muzikinės kūrybos.

Sofija Kraunaitienė iš Catskill, Druskonie vasarvietės, Yonkers ligoninėje dr. Plechavičiaus priežiūroje sveiksta po sunkios operacijos.

P. Svetka, klubo sekr., praneša, kad Maspetho Liet. Piliiečių Klubas susirinkimas šaukiamas bal. 13 d. 7 val. Klubos patalpose.

J. V. Valickas, ilgametis vienybietis, siunčia sveikinimų iš Kalifornijos ir praneša, kad išvyksta į Meksiką, kur užtruks kiek ilgiau.

J. Matulaitienės vadovaujama lietuvių tautinių šokių grupė Pabaltijo Moterų Tarybos 15 m. sukakties minėjime perėitą šeštadienį dalyvavo minėjęje programoje. J. N. Tysliavos nuotr.

DĖL LITUANISTIKOS FORDHAME

Fordhamo universiteto Lituanistikos skyrius tęs savo darbą ir šia vasarą. Iki šiol buvo reikalaujamas minimumas — 25 studentai. Pereitą vasarą nesusidarė tam minimumui, kursai neįvyko. Šiemet sąlygos palengvėjo — leidžiama veikti klasei su 8 studentais. Jei jau pernai neatsirado 25 studentų, tai tikimasi, kad šiemet 8 studentai tikrai atsiras.

Kataloge skelbiamas pradedamasis kursas, bet jei susidarys pažangesniųjų grupė (8 studentai), tai bus ir aukštesnioji klasė. Užsiregistruoti būtina iki gegužės 15 d., prisiunčiant 50 dol. čekį. Jei kursai neįvyktų, tai pinigai bus sugrąžinti. Gavus laišką, tuoj bus pasiųstas katalogas ir specialūs formuliai.

Laiške reikia nurodyti, katoje grupėje norima būti: pradedančioje ar pažangesnėje. Mokslas pradedamas liepos 5 d. ir baigiamas rugpjūčio 15 d. Už lietuvių kalbą duodami 6 kreditai.

Šiemet jokių stipendijų Lituanistikos direktorius neturi, tad

SLA seimo proga, liepos 8 d. įvyks jaunimo konkursas šiose srityse: literatūroje, dailėje, tautinių šokių, madose, deklamacijoj, instrumentalinėj muzikoj, sporte. Bus kviečiami dalyvauti tik mėgėjai iki 21 m. amžiaus. Jaunimo konkurso vakaras bus Šv. Jurgio salėje, Newarke. Taisyklės ir kitos informacijos bus paskelbtos vėliau. Jaunimo konkurso organizatorius — A. Vakselis.

studentai turės mokėti patys pagal universiteto bendras taisykles. Stipendijų reikalu patariama kreiptis į Lietuviškas organizacijas, ypač į Lietuvių Bendruomenę, kuri rūpinasi lietuvių kultūriniais reikalais.

Informacijų reikalu galima rašyti: The Lithuanian Program, Fordham University, New York 58, New York. Lituanistikos skyriaus direktorium yra kun. V. K. Jaskevičius, S. J.

Dail. A. Elskaus darbų paroda įvyksta bal. 7 - 8 d. d. Apriškimo parapijos salėje Brooklyne. Atidarymas bal. 7 d. 6 val. vak. Paroda lankoma šešt. nuo 12 iki 7 v. v. sekmadienį nuo 12 iki 6 v. v. Parodą ruošia LB New Yorko Apygarda.

Ligija Bieliukienė kalba Pabaltijo Moterų Tarybos 15 m. minėjime, įvykusiame Carnegie Endowment salėje kovo 31 d. Vyt. Maželio nuotrauka